

Raportul special

Planurile strategice PAC

Mai verzi, dar sub ambițiile UE pentru climă și mediu

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Cuprins

	Puncte
Sinteză	I-VII
Introducere	01-19
Agricultura și Pactul verde european	01-07
Înverzirea PAC	08-14
Principalele responsabilități	15-16
Finanțarea din PAC pentru climă și mediu	17-19
Sfera și abordarea auditului	20-21
Observații	22-82
Legislația PAC este mai „verde”, dar planurile strategice nu valorifică suficient acest potențial	22-47
Arhitectura verde a Regulamentului privind planurile strategice PAC permite un nivel sporit de ambiție în materie de mediu și climă	23-27
Comisia a examinat pe larg proiectele de planuri strategice, dar nu a utilizat criteriile măsurabile pentru a evalua nivelul de ambiție ecologică	28-31
Statele membre au răspuns la toate observațiile Comisiei, dar, adesea, fără a modifica planurile	32-35
În ansamblu, planurile aprobate sunt mai verzi, dar nu cu mult mai verzi	36-45
Ca reacție la solicitările fermierilor, UE a redus cerințele de condiționalitate	46-47
Planurile nu sunt bine aliniate la obiectivele și țintele Pactului verde	48-72
Țintele fixate de Pactul verde nu au fost integrate în legislația referitoare la PAC	49-51
În lipsa unor estimări cuantificate, Comisia nu a putut măsura contribuția planurilor la țintele Pactului verde european	52-56
Atingerea țintelor Pactului verde depinde în mare măsură de acțiuni planificate în afara PAC	57-64
Unele practici agricole esențiale pentru țintele Pactului verde nu erau acoperite suficient în cele patru planuri selectate	65-72

Cadrul de monitorizare s-a îmbunătățit, dar îi lipsesc elemente-cheie pentru evaluarea performanței ecologice a PAC	73-82
Cadrul de monitorizare a fost simplificat, dar obiectivele sunt lipsite de claritate, iar indicatorii se concentrează pe realizări și nu pe rezultate	74-77
Din anumite planuri lipsesc indicatori de rezultat importanți, iar legăturile cu obiectivele specifice variază considerabil	78-82
Concluzii și recomandări	83-92

Anexe

Anexa I – GAEC și SMR: corespondența între perioade

Anexa II – Principalele modificări ale cerințelor GAEC în cele patru planuri din eșantionul Curții

Anexa III – Trecere în revistă a activității de audit anterioare a Curții

Anexa IV – Includerea în planuri a unor valori naționale pentru țintele Pactului verde și a contribuției estimate a planurilor la aceste ținte

Anexa V – Țintele Pactului verde și indicatorii de rezultat aferenți

Anexa VI – Raportarea indicatorilor de rezultat

Acronime

Glosar

Răspunsurile Comisiei

Calendar

Echipa de audit

Sinteză

I Politica agricolă comună (PAC), un domeniu de politică esențial al Uniunii Europene, reprezintă 31 % (378,5 miliarde de euro) din bugetul UE pentru perioada 2021-2027. Pe lângă asigurarea unui sprijin pentru un venit echitabil al fermierilor, a securității alimentare și a mijloacelor de subsistență ale zonelor rurale, PAC urmărește să sprijine și să consolideze protecția mediului, inclusiv biodiversitatea, și acțiunile în domeniul climei. Noile regulamente privind PAC urmăresc un nivel sporit de ambiție în materie de mediu și climă.

II Curtea a evaluat dacă planurile strategice PAC pentru perioada 2023-2027 oferă o bază solidă pentru îndeplinirea obiectivului de politică al unei PAC mai verzi. Raportul Curții își propune să fie o resursă pentru orice viitoare modificări ale planurilor sau pentru revizuirea regulamentelor privind PAC, contribuind astfel la o mai bună protecție a climei și a mediului.

III Per ansamblu, Curtea concluzionează că planurile pentru perioada 2023-2027 sunt mai „verzi” decât în perioada anterioară acoperită de PAC, dar nu se ridică la înălțimea ambițiilor UE în materie de climă și mediu. Lipsesc de asemenea elemente-cheie pentru evaluarea performanței ecologice.

IV „Arhitectura verde” a Regulamentului privind planurile strategice PAC pentru perioada 2023-2027 permite un nivel mai ridicat de ambiție în materie de mediu și climă în cadrul PAC. Curtea a evaluat cum a fost valorificat acest potențial în planurile strategice. Comisia a examinat pe larg proiectele de planuri, dar nu a utilizat criterii măsurabile pentru a evalua nivelul de ambiție ecologică. Cele patru state membre acoperite de Curte au răspuns la toate observațiile Comisiei, dar, adesea, au urmat doar parțial sugestiile acesteia sau au explicat de ce și-au menținut, în esență, propunerea inițială. În ansamblu, planurile finale nu prezintă o creștere substanțială a nivelului de ambiție ecologică în comparație cu perioada anterioară. În plus, impactul lor real asupra climei și a mediului este afectat de măsurile recente introduse de Comisie ca răspuns la cererile fermierilor și depinde și de măsura în care aceștia vor adera la schemele voluntare.

V Curtea a constatat, de asemenea, că planurile nu sunt bine aliniate la obiectivele și țintele Pactului verde european. În primul rând, țintele fixate de Pactul verde nu au fost integrate în legislația referitoare la PAC. În al doilea rând, în absența unor estimări cuantificate din partea statelor membre, Comisia nu putea măsura – decât în ceea ce privește creșterea suprafeței cultivate în sistem ecologic – care este contribuția planurilor la țintele urmărite de Pactul verde. În al treilea rând, analiza Curții arată că atingerea țintelor Pactului verde depinde în mare măsură de acțiuni planificate în afara PAC. În al patrulea rând, planurile includ unele practici agricole esențiale care vizează abordarea provocărilor climatice și de mediu pe termen lung, dar alte practici importante nu erau suficient acoperite în planurile selectate.

VI Deși noul cadru de monitorizare a fost simplificat, obiectivele PAC sunt lipsite de claritate, iar indicatorii se concentrează mai degrabă pe realizări decât pe rezultate. Din unele planuri lipsesc indicatori de rezultat importanți, iar asocierile stabilite de statele membre între indicatorii de rezultat și obiective variază. Din cauza acestor probleme, este dificil să se demonstreze care sunt realizările PAC din perioada 2023-2027.

VII Curtea recomandă Comisiei:

- să promoveze schimburile de bune practici „verzi” în cadrul planurilor;
- să estimeze contribuția PAC la țintele fixate de Pactul verde;
- să consolideze viitorul cadru de monitorizare a PAC pentru climă și mediu.

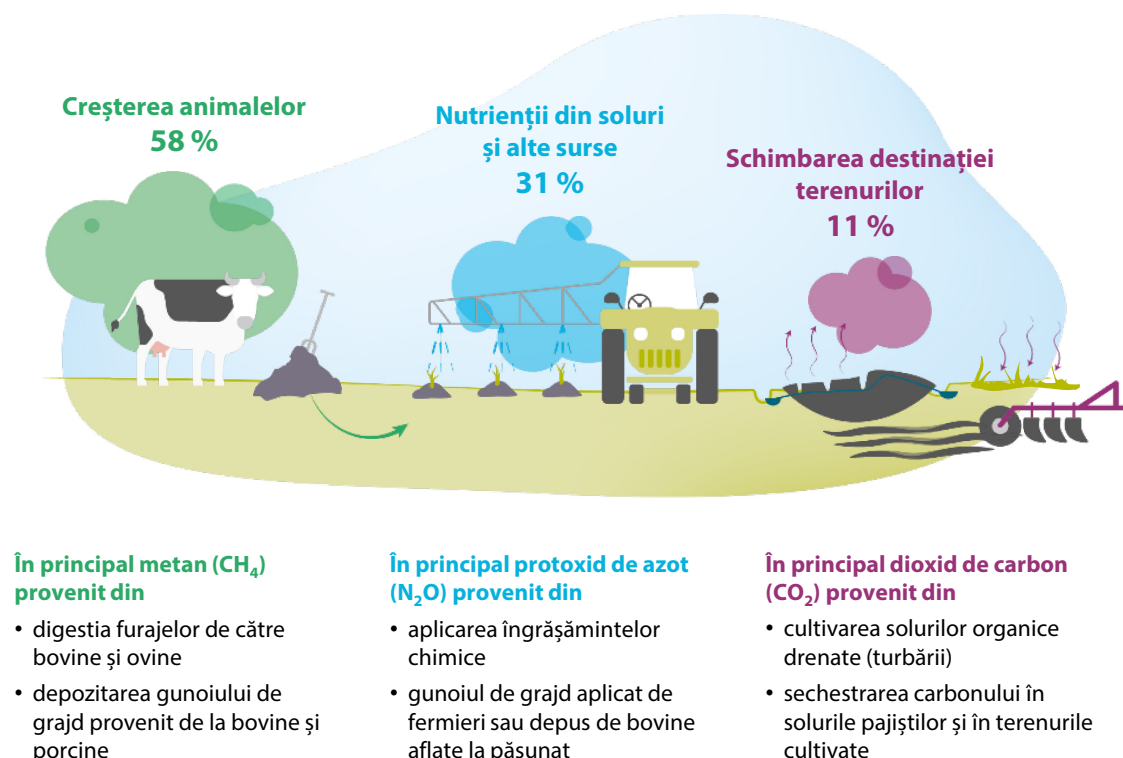
Introducere

Agricultura și Pactul verde european

01 Agricultura este esențială pentru asigurarea securității alimentare și este vitală pentru economiile din zonele rurale. În pofida acestor beneficii, impactul agriculturii asupra climei și a mediului este considerabil. Având în vedere evoluțiile climatice și condițiile meteorologice mai extreme, este nevoie, de asemenea, ca fermierii să își adapteze practicile.

02 Sectorul agricol reprezintă 13,1 % din totalul emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) din UE-27. Peste 50 % din acestea provin din metanul emis de sectorul zootehnic, 31 % din îngrășăminte și gunoi de grajd, iar 11 % sunt rezultatul modificărilor destinației terenurilor (a se vedea *figura 1*).

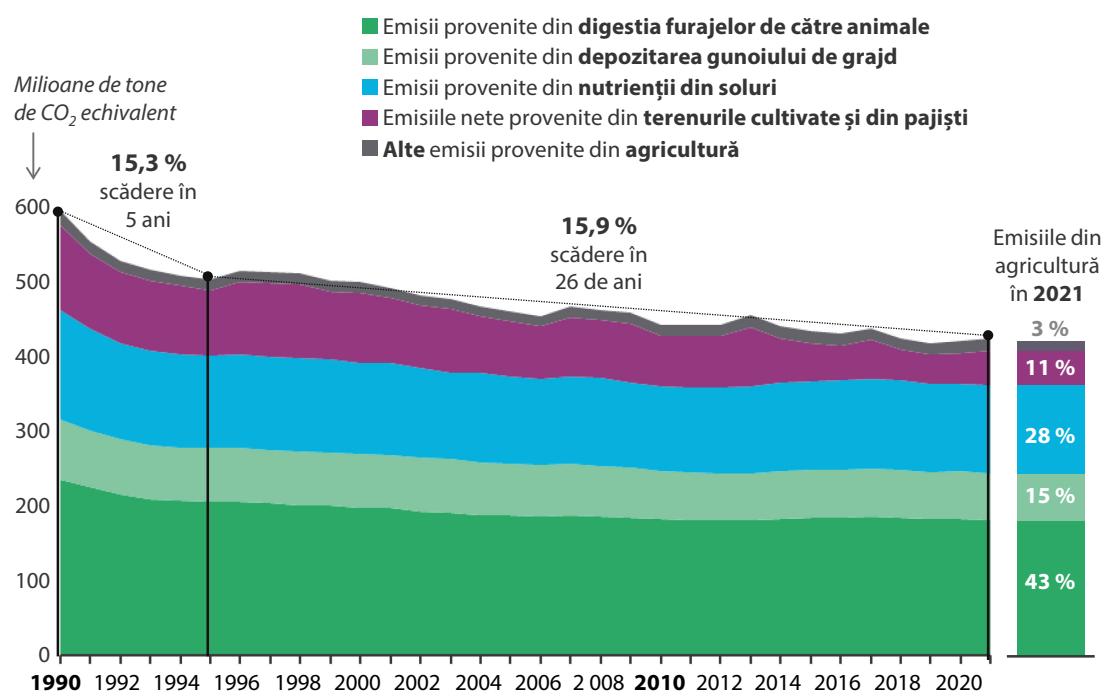
Figura 1 – Emisiile nete de GES provenite din agricultură în UE-27 în 2021

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza inventarelor gazelor cu efect de seră pentru UE-27 din 2021 [EEA greenhouse gas data viewer, Agenția Europeană de Mediu (AEM)].

03 Emisiile de GES din agricultură indică o tendință de scădere lentă pe termen lung, în principal din cauza unei reduceri a utilizării îngrășămintelor și a diminuării efectivelor de animale. Cu toate acestea, după o scădere rapidă de 15,3 % între 1990 și 1995, emisiile s-au redus cu doar 15,9 % în cei 26 de ani care au urmat (a se vedea *figura 2*).

Figura 2 – Emisiile nete de GES provenite din agricultură în UE în UE-27, între 1990 și 2021

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza inventarelor gazelor cu efect de seră pentru UE-27 din perioada 1990-2021 ([EEA greenhouse gas data viewer](#)).

04 Schimbările climatice vor avea un impact direct asupra producției agricole. Condițiile meteorologice extreme, cum ar fi seceta, vor afecta randamentul culturilor. În 2018, Centrul Comun de Cercetare (JRC) a estimat că impactul de ansamblu al schimbărilor climatice ar putea reduce venitul agricol total cu 16 %, cu mari variații regionale.

05 În cel mai recent raport al său privind starea mediului, Agenția Europeană de Mediu (AEM) a constatat că intensificarea agriculturii rămâne una dintre principalele cauze ale pierderii biodiversității și ale degradării ecosistemelor în Europa, alături de gestionarea intensivă a pădurilor, abandonarea terenurilor și extinderea urbană. Curtea a atras atenția în [Raportul special nr. 13/2020](#) că, în multe zone ale Europei, intensificarea agriculturii a transformat peisaje anterior diversificate, constituite din mai multe câmpuri mici și habitate, în terenuri uniforme și neîntrerupte, gestionate cu utilaje mari și cu forță de muncă foarte redusă (a se vedea [figura 3](#)).

Figura 3 – Declinul biodiversității pe terenurile agricole ca urmare a intensificării utilizării terenurilor

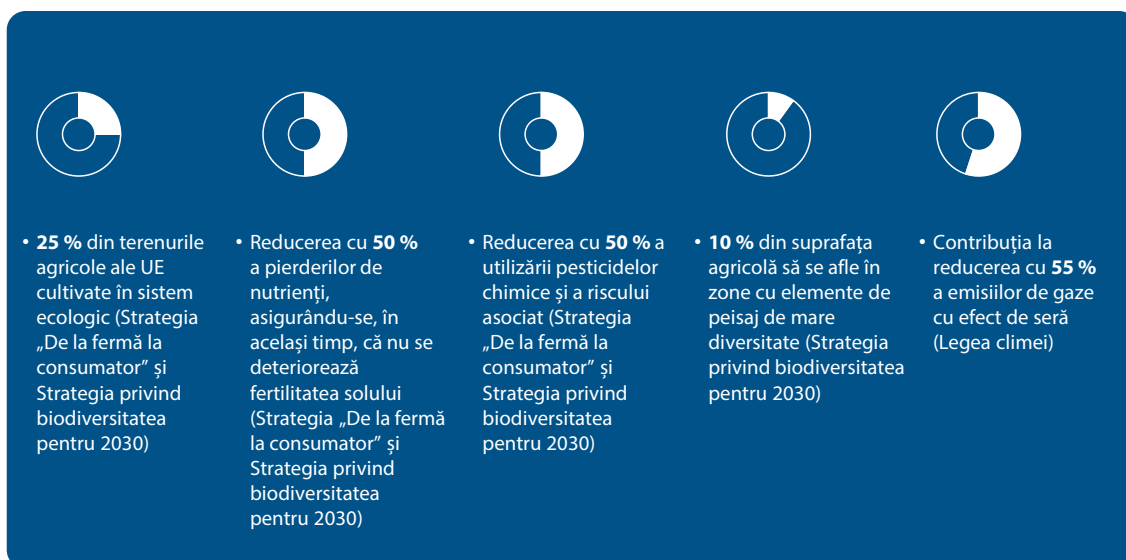
Sursa: Raportul special nr. 13/2020.

06 În decembrie 2019, Comisia a adoptat [Comunicarea privind Pactul verde european](#), o strategie de creștere care urmărește să ajute UE să atingă neutralitatea climatică până în 2050 și să combată declinul biodiversității și poluarea într-un mod echitabil și inclusiv. În mai 2020, Comisia a adoptat două strategii conexe: [Strategia privind biodiversitatea](#), pentru a aduce biodiversitatea Europei „pe calea redresării până în 2030”; și [Strategia „De la fermă la consumator”](#), pentru a promova un sistem alimentar durabil.

07 Aceste strategii stabilesc ținte ale Pactului verde care trebuie atinse până în 2030, inclusiv mai multe ținte de mediu relevante pentru agricultură: creșterea suprafeței utilizate pentru agricultura ecologică, reducerea pierderilor de nutrienți care poluează apa, diminuarea utilizării pesticidelor și a riscului asociat, precum și protejarea elementelor de peisaj de mare diversitate. În iulie 2021, [Legea climei](#) a trasat calea către atingerea neutralității climatice, stabilind ținta privind clima din Pactul verde, și anume reducerea emisiilor nete de GES cu cel puțin 55 % până în 2030, comparativ cu nivelurile din 1990 (a se vedea [figura 4](#)). În iunie 2022, Comisia a [propus](#) includerea în legislație a țintei fixate de Pactul verde pentru reducerea pesticidelor. Ea și-a retras propunerea în martie 2024, anticipând că aceasta va fi respinsă în procesul legislativ.

Figura 4 – Țintele climatice și de mediu din Pactul verde relevante pentru agricultură

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza Strategiei „De la fermă la consumator”, a Strategiei privind biodiversitatea pentru 2030 și a Legii europene a climei.

Înverzirea PAC

08 Politica agricolă comună (PAC), un domeniu de politică esențial al Uniunii Europene, reprezintă 31 % (378,5 miliarde de euro) din bugetul UE pentru perioada 2021-2027. PAC a trecut prin mai multe reforme în ultimele decenii pentru a ajuta agricultura din UE să facă față noilor provocări, cum ar fi schimbările climatice, utilizarea durabilă a resurselor naturale și dezvoltarea zonelor rurale.

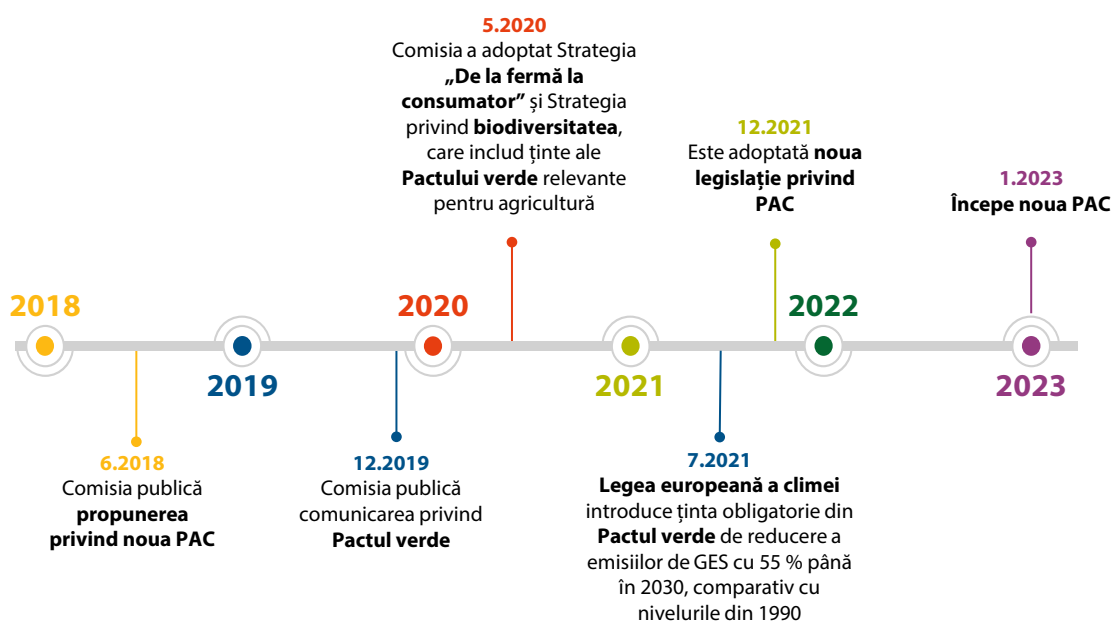
09 Cea mai recentă reformă a PAC a fost adoptată la 2 decembrie 2021 (a se vedea [figura 5](#)), prin [Regulamentul¹](#) privind planurile strategice PAC, [Regulamentul](#) privind gestionarea PAC² și [Regulamentul](#) de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole³ (desemnate toate ca „regulamentele privind PAC”). Această reformă era menită să pregătească terenul pentru o PAC mai verde.

¹ Regulamentul (UE) 2021/2115.

² Regulamentul (UE) 2021/2116.

³ Regulamentul (UE) 2021/2117.

Figura 5 – Elaborarea noii legislații privind PAC și a cadrului Pactului verde

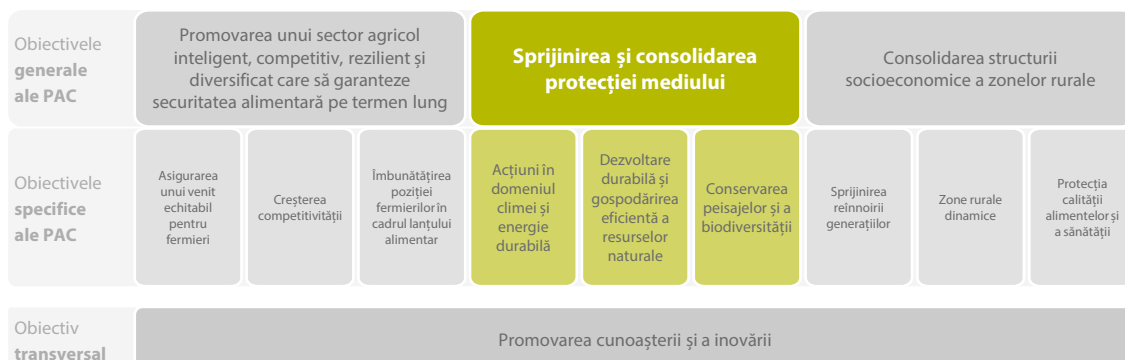
Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza site-ului web al DG AGRI.

10 PAC este compusă din două fonduri: Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR). Cea mai mare parte a cheltuielilor din cadrul FEGA iau forma „plăților directe”. Acestea sunt acordate, în principal pe hectar de teren agricol, pentru a sprijini veniturile fermierilor.

11 Pe lângă asigurarea unui sprijin pentru un venit echitabil al fermierilor, a securității alimentare și a mijloacelor de subsistență ale zonelor rurale, PAC urmărește „sprijinirea și consolidarea protecției mediului, inclusiv a biodiversității, și a acțiunilor în domeniul climei”⁴. **Figura 6** prezintă în casetele verzi obiectivele generale și obiectivele specifice ale PAC legate de climă și mediu.

⁴ Articolul 5 litera (b) din [Regulamentul](#) privind planurile strategice PAC.

Figura 6 – Obiectivele generale, obiectivele specifice și obiectivele transversale ale PAC

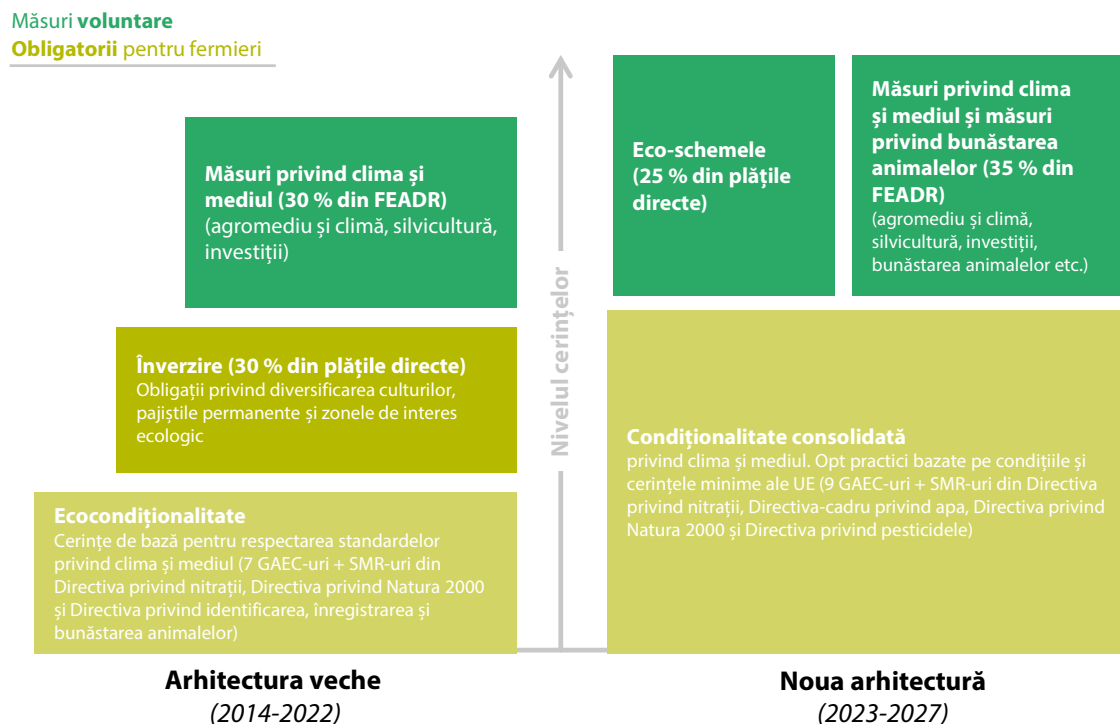
Notă: căsuțele cu fond gri conțin obiectivele care nu sunt relevante pentru acest audit.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza Regulamentului privind planurile strategice PAC.

12 Pentru a sprijini aceste obiective, Regulamentul privind planurile strategice PAC a instituit o nouă „arhitectură verde” (a se vedea [figura 7](#)), care constă în principal în următoarele:

- o un nou sistem de „condiționalitate consolidată”, care se bazează pe vechiul sistem de ecocondiționalitate și pe obligațiile de „înverzire” prevăzute de PAC anterioară;
- o introducerea unor „eco-scheme” în cadrul Fondului european de garantare agricolă, care să sprijine practicile agricole benefice pentru climă, mediu și bunăstarea animalelor. În general, acestea ar trebui să reprezinte cel puțin 25 % din plățile directe prevăzute în fiecare plan, iar adoptarea practicilor respective de către fermieri se face pe bază voluntară;
- o rezervarea a cel puțin 35 % din finanțarea FEADR prevăzută în fiecare plan pentru intervenții care vizează mediul, clima și bunăstarea animalelor. Și aceste intervenții sunt voluntare pentru fermieri.

Figura 7 – Arhitectura verde a PAC

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentului Comisiei Europene intitulat *Approved 28 CAP Strategic Plans (2023-2027)*, iunie 2023.

13 Arhitectura verde este sprijinită de sisteme de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS), care constau în servicii de consiliere agricolă, transfer de cunoștințe, inovare și cooperare.

14 Regulamentele privind PAC introduc un cadru de monitorizare pentru măsurarea performanței. Monitorizarea, raportarea și evaluarea performanței se bazează pe un set de indicatori comuni de realizare, indicatori de rezultat și indicatori de impact.

Principalele responsabilități

15 Comisia și colegiitorii au stabilit politica agricolă comună a UE pentru perioada 2023-2027, propunând și adoptând legislația relevantă. În sprijinul punerii în aplicare a PAC, statele membre au prezentat Comisiei planuri strategice PAC (denumite în prezentul raport „planurile”) pentru perioada 2023-2027. Comisia a formulat observații, care au servit drept bază pentru o revizuire a planurilor inițiale de către statele membre. Direcția Generală Agricultură și Dezvoltare Rurală (DG AGRI) a condus acest proces, beneficiind de sprijinul altor direcții generale, cum ar fi Direcția Generală Politici Climatice (DG CLIMA) și Direcția Generală Mediu (DG ENV). Comisia a aprobat apoi între august și decembrie 2022 planurile revizuite. [Regulamentul](#) prevede că statele membre au posibilitatea de a modifica planurile.

16 Comisia și statele membre trebuie să monitorizeze și să raporteze periodic cu privire la realizarea planurilor. În special, statele membre trebuie să informeze anual cu privire la realizări și rezultate în „rapoartele anuale privind performanța”. Plățile Comisiei către statele membre fac obiectul unei „verificări a performanței” anuale, prin care se controlează dacă cheltuielilor declarate le corespunde o realizare (concretizată), precum și unor „analize ale performanței”, bazate pe indicatori de rezultat. Comisia va efectua, de asemenea, evaluări.

Finanțarea din PAC pentru climă și mediu

17 Comisia raportează anual cu privire la cheltuielile totale legate de climă. PAC 2023-2027 ar urma să aloce 40 % din cheltuielile din cadrul planurilor pentru obiective legate de climă⁵. Aplicând ponderea definită în Regulamentul privind planurile strategice PAC, Comisia a calculat că 47 % din finanțarea PAC prevăzută în planuri – adică 123 de miliarde de euro în perioada 2023-2027 – este relevantă pentru climă.

18 În [Raportul special nr. 09/2022](#), Curtea a atras atenția asupra faptului că Comisia probabil a supraestimat contribuțiile aduse de PAC în domeniul climei cu aproape 60 de miliarde de euro în perioada 2014-2020 și că, în pofida unor îmbunătățiri, unele ponderi care urmau să fie aplicate pentru noua perioadă – astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul privind planurile strategice PAC – rămân problematice.

19 De asemenea, UE și-a stabilit ținte pentru cheltuielile care contribuie la inversarea declinului biodiversității, cu obiectivul de a aloca 7,5 % din bugetul total al UE din 2024 pentru obiective în materie de biodiversitate. Această proporție ar trebui să ajungă la 10 % în 2026 și 2027⁶. Nu există un obiectiv specific în ceea ce privește cheltuielile PAC pentru biodiversitate, dar Comisia a estimat că, în 2024, aproape 9 miliarde de euro – sau 17 % din cheltuielile PAC – vor fi consacrate acestui aspect⁷.

---

⁵ Considerentul 94 al Regulamentului privind planurile strategice PAC.

⁶ [Acordul interinstituțional din 16 decembrie 2020](#), punctul 16 litera (e).

⁷ Comisia Europeană, [Statement of estimates 2024](#).

Sfera și abordarea auditului

20 Curtea a evaluat dacă planurile strategice PAC pentru perioada 2023-2027 oferă o bază solidă pentru îndeplinirea obiectivului de politică al unei PAC mai verzi.

S-a examinat dacă:

- o planurile afișează un nivel mai ridicat de ambiție în materie de mediu și climă decât în perioada anterioară a PAC;
- o planurile sunt în concordanță cu obiectivele și țintele Pactului verde;
- o există un cadru de monitorizare adecvat pe baza căruia pot fi urmărite realizările planurilor în materie de mediu și climă.

21 Auditul Curții a acoperit perioada cuprinsă între iunie 2018 și aprilie 2024.

Figura 8 prezintă modul în care Curtea a obținut probe pentru observațiile sale.

Aceasta s-a bazat și pe propria activitate din trecut cu privire la PAC

(a se vedea **anexa III**). Raportul Curții își propune să fie o resursă pentru orice viitoare modificări ale planurilor sau pentru revizuirea regulamentelor privind PAC, contribuind astfel la o mai bună protecție a climei și a mediului.

Figura 8 – Abordarea de audit a Curții: ce activități au avut loc

Examinarea activității Comisiei, în special a orientărilor sale inițiale adresate statelor membre, a modului în care aceasta a evaluat proiectele de planuri, a observațiilor rezultate, a informațiilor disponibile cu privire la modul în care statele membre au dat curs observațiilor și a rapoartelor Comisiei privind planurile strategice și PAC.

Examinare aprofundată a planurilor a patru state membre – Irlanda, Spania, Franța și Polonia. Selecția s-a bazat pe mărimea bugetului, pe asigurarea unui echilibru de reprezentare între planurile gestionate la nivel național și cele de la nivel regional și pe importanța principalelor provocări legate de climă/mediu din aceste țări. În plus, au fost evaluate subiecte specifice la nivelul UE (cum ar fi condiționalitatea).

Analiză a unor evaluări și studii elaborate de diferite părți interesate: organizații ale fermierilor, cercetători și organizații neguvernamentale de mediu.

Interviuri cu 66 de fermieri, vizitați în 14 state membre ca parte a auditului Curții realizat pentru Declarația de asigurare pe 2023, cu privire la modul în care noua PAC le va schimba practicile.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Observații

Legislația PAC este mai „verde”, dar planurile strategice nu valorifică suficient acest potențial

22 În comparație cu PAC anterioară, PAC 2023-2027 urmărește să dea dovadă de un nivel mai ridicat de ambiție în ceea ce privește obiectivele legate de mediu și climă⁸. Curtea a verificat dacă și cum a fost reflectat acest deziderat:

- în arhitectura verde definită în Regulamentul privind planurile strategice PAC;
- în evaluarea de către Comisie a proiectelor de planuri;
- în negocierile ulterioare cu Comisia și în modificările pe care statele membre le-au adus planurilor;
- în planurile aprobate;
- în măsurile adoptate recent de UE până în aprilie 2024 ca răspuns la cererile fermierilor.

Arhitectura verde a Regulamentului privind planurile strategice PAC permite un nivel sporit de ambiție în materie de mediu și climă

23 Curtea a evaluat dacă noua arhitectură verde ar permite un nivel mai ridicat de ambiție în materie de mediu și climă decât în perioada anterioară.

24 **Sistemul de condiționalitate** extinde și consolidează schemele de ecocondiționalitate și de înverzire prevăzute de PAC anterioară. În cadrul ecocondiționalității, fermierii care primeau plăți PAC trebuiau să îndeplinească anumite bune condiții agricole și de mediu (GAEC-uri) și cerințe legale în materie de gestionare (SMR-uri) privind sănătatea publică, sănătatea animalelor și a plantelor, bunăstarea animalelor și mediul. Sistemul consolidat de condiționalitate introduce un nou GAEC și două noi SMR-uri și actualizează patru cerințe anterioare legate de înverzire (a se vedea *figura 9* și *anexa I*).

---

⁸ Considerentul 123 și articolul 105 din [Regulamentul](#) privind planurile strategice PAC.

Figura 9 – Noul sistem de condiționalitate

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

25 Sprijinindu-se pe sistemul consolidat de condiționalitate, noua arhitectură verde a adăugat **eco-schemele** și a reconfirmat măsurile de **dezvoltare rurală**, ambele însoțite de cerințe de alocare a unui procent minim de fonduri pentru măsuri legate de climă și mediu (a se vedea punctul **12**). Toate statele membre au respectat aceste cerințe. Eco-schemele – care recompensează practicile benefice pentru climă, mediu și bunăstarea animalelor în cadrul FEAGA – sunt una dintre principalele inovații aduse de PAC 2023-2027. Alocarea bugetară pentru climă și mediu (lăsând la o parte intervențiile specifice pentru bunăstarea animalelor⁹) în cadrul FEADR reprezintă o creștere modestă față de perioada anterioară (de la 42,5 % la 44,5 %).

26 Noua arhitectură verde necesită eforturi suplimentare din partea fermierilor. În evaluarea impactului realizată cu privire la noua legislație PAC propusă, Comisia a estimat o **reducere a veniturilor fermierilor cuprinsă între 5 % și 10 % în funcție de scenariu**, din cauza efectului combinat al reducerilor bugetare și al cerințelor verzi suplimentare. Un alt studiu¹⁰ a analizat în mod specific impactul global al noii arhitecturi verzi asupra veniturilor fermierilor. Acesta a estimat că eco-schemele și condiționalitatea consolidată ar duce la o scădere a veniturilor fermierilor variind între 2,1 % și 3,5 % în comparație cu PAC anterioară, în principal din cauza constrângerilor suplimentare asupra agriculturii și a creșterii costurilor necesare pentru asigurarea respectării normelor. Comisia nu a evaluat costurile pentru fermieri și beneficiile pentru climă și mediu ale noii arhitecturi verzi la un nivel mai detaliat, de exemplu pentru fiecare GAEC și SMR. O astfel de analiză ar fi contribuit la evaluarea echilibrului dintre beneficiile și costurile acestor componente individuale ale PAC 2023-2027.

⁹ Articolul 70 din Regulamentul privind planurile strategice PAC.

¹⁰ Petsakos A. *et al.*, „Farm-level impacts of the CAP post-2020 reform: A scenario-based analysis”, în *Applied Economic Perspectives and Policy*, volumul 45 numărul 2, 2023, p. 1178.

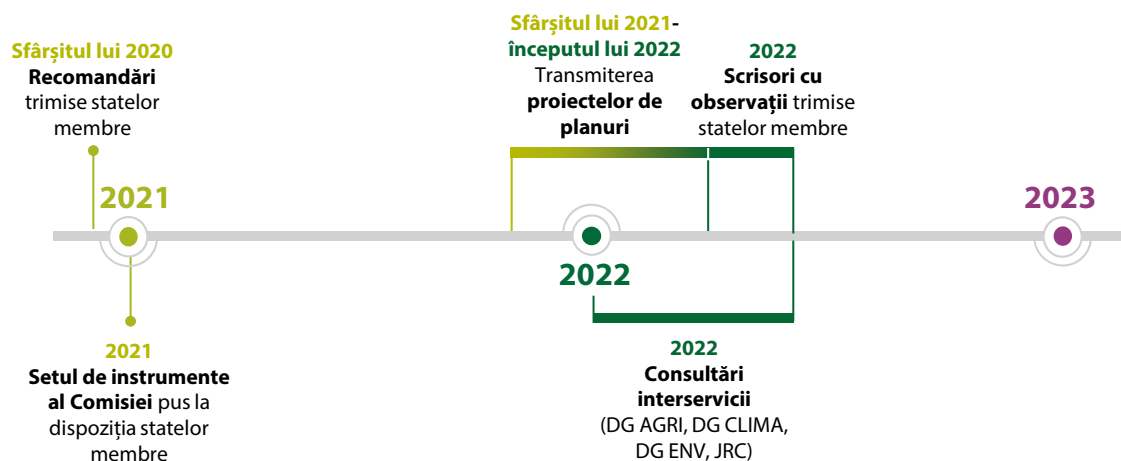
27 Evaluarea Curții arată că noua arhitectură verde permite un nivel mai ridicat de ambiție. Realizările depind însă de modul în care statele membre transpun arhitectura verde în planurile lor și de măsura în care fermierii vor adera la aceste scheme voluntare.

Comisia a examinat pe larg proiectele de planuri strategice, dar nu a utilizat criteriile măsurabile pentru a evalua nivelul de ambiție ecologică

28 Curtea a analizat modul în care Comisia, prin evaluarea planurilor, a urmărit să garanteze nivelul mai ridicat de ambiție facilitat de arhitectura verde.

29 Regulamentul privind planurile strategice PAC nu stabilea în sine criteriile pentru măsurarea nivelului de ambiție ecologică. În schimb, în afara regulamentului, Comisia a elaborat un set cuprinzător de instrumente pentru evaluarea planurilor, pe care l-a transmis statelor membre în scop informativ în 2021 (a se vedea [figura 10](#)). Comisia a afirmat că „spiritul” PAC 2023-2027 ar trebui să se traducă printr-un nivel de ambiție „crescut substanțial”.

Figura 10 – Procesul de evaluare a planurilor

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentelor Comisiei.

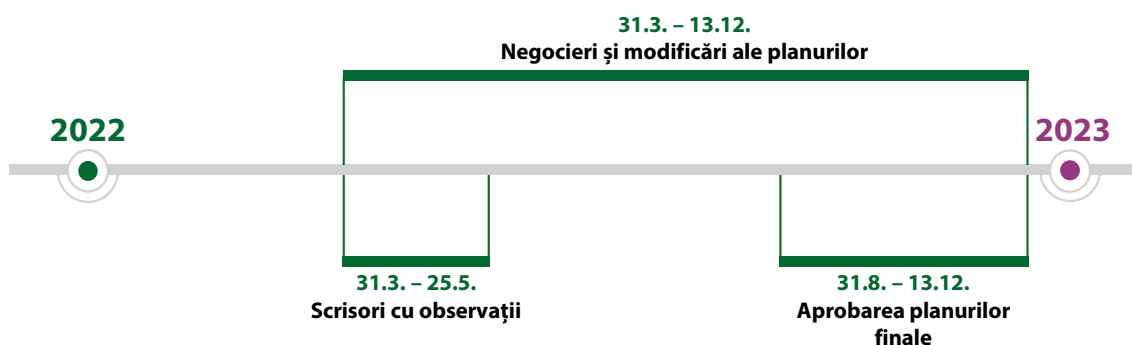
30 Comisia a emis mai întâi recomandări pentru fiecare stat membru, în care a subliniat principalele priorități pe care acesta trebuia să le ia în considerare. Comisia a evaluat apoi planurile prezentate de statele membre în 2022. Curtea a constatat că cele patru planuri pe care le-a examinat fuseseră evaluate pe larg de către Comisie. Comisia nu a putut aplica însă decât parțial criteriile pe care le-a stabilit în setul său de instrumente de orientare, în principal din cauza dificultății de a compara informațiile între perioadele PAC. În schimb, aceasta a examinat fiecare secțiune a planurilor dintr-o perspectivă preponderent calitativă și a utilizat o abordare „holistică” ca bază pentru aprobarea lor. Prin urmare, Comisia nu putea stabili în ce măsură a crescut nivelul de ambiție în materie de mediu și climă din planuri. Curtea a atras prima dată atenția asupra acestui risc în [Avizul nr. 07/2018](#).

31 După examinarea proiectelor de planuri, Comisia a trimis scrisori cu observații statelor membre, exprimându-și îngrijorarea cu privire la faptul că 25 dintre cele 28 de planuri (Belgia a prezentat un plan pentru Valonia și unul pentru Flandra) nu se ridicau la înălțimea obiectivelor UE în materie de mediu și climă. Un studiu comandat de Parlamentul European a arătat, de asemenea, că relevanța ecologică a proiectelor de planuri era moderată.

Statele membre au răspuns la toate observațiile Comisiei, dar, adesea, fără a modifica planurile

32 Curtea a evaluat modul în care, în cursul procesului de aprobare (a se vedea [figura 11](#)), cele patru state membre selectate au dat curs observațiilor Comisiei menite să susțină o creștere substanțială a nivelului de ambiție ecologică.

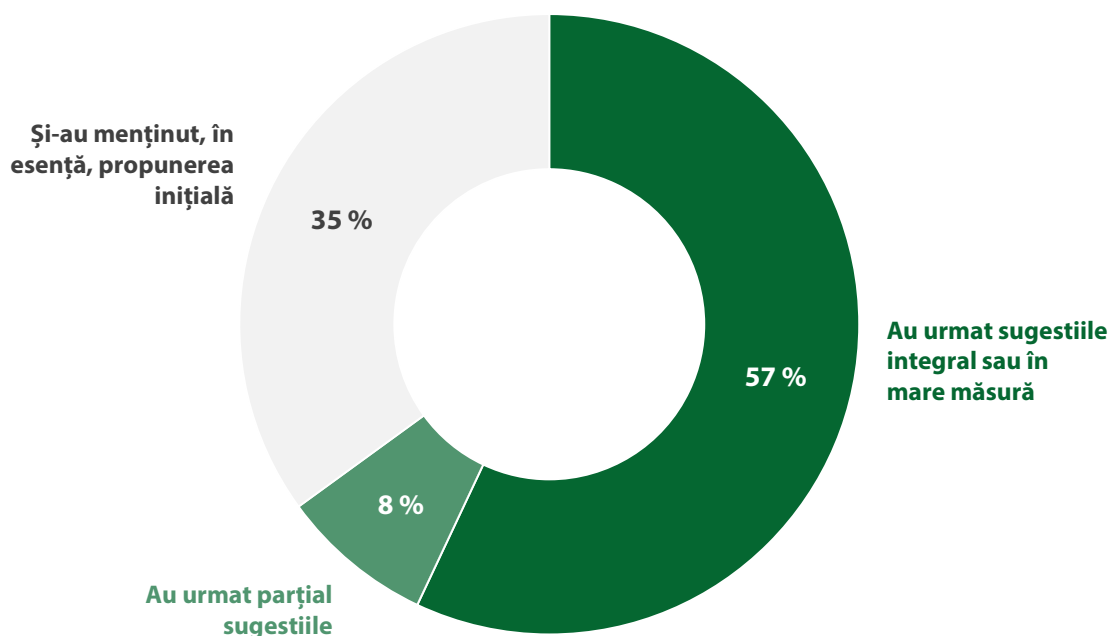
Figura 11 – Procesul de aprobare a planurilor

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

33 Statele membre au răspuns la toate observațiile Comisiei. Ele au efectuat corecții ca răspuns la 79 de observații cu privire la nerespectarea Regulamentului privind planurile strategice PAC. Alte observații ale Comisiei (aproape 200) depășeau cerințele specifice prevăzute de legislație. Statele membre au implementat 57 % din aceste observații în întregime sau într-o mare măsură, prin modificarea planurilor sau prin furnizarea clarificărilor solicitate de Comisie. Pentru restul de 43 %, fie au urmat parțial sugestiile Comisiei (8 %), fie au explicat motivul pentru care și-au menținut, în esență, propunerea inițială (35 %) (a se vedea [figura 12](#)).

Figura 12 – Răspunsul statelor membre la sugestiile Comisiei de creștere a nivelului de ambiție ecologică dincolo de cerințele din legislație

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentelor Comisiei.

34 În [caseta 1](#) se prezintă exemple în care statele membre:

- o au urmat integral sau în mare măsură sugestiile Comisiei;
- o au urmat parțial sugestiile Comisiei, ceea ce s-a tradus prin acțiuni mai puțin ambițioase decât recomandase Comisia;
- o și-au menținut în esență propunerea inițială, în pofida sugestiilor Comisiei, justificându-și deciziile și/sau invocând politici naționale complementare care țin de responsabilitatea exclusivă a statelor membre. În acest din urmă caz, Comisia nu are niciun control asupra acestor acțiuni.

Caseta 1

Răspunsuri la observațiile formulate de Comisie cu privire la planuri

Statele membre au urmat sugestiile Comisiei

- Franța:** Comisia a invitat autoritățile franceze să majoreze suma acordată ca plată pentru agricultura ecologică în cadrul eco-schemei, pentru a-i spori atractivitatea și pentru a recompensa beneficiile mai mari pentru mediu. Autoritățile franceze au modificat eco-schema în consecință.
- Spania:** Comisia a invitat autoritățile spaniole să crească ponderea suprafeței care ar trebui să facă obiectul rotației anuale a culturilor în cadrul eco-schemelor. Autoritățile spaniole au crescut ponderea minimă de la 40 % la 50 %.

Statele membre au urmat parțial sugestiile Comisiei

- Irlanda:** Comisia a subliniat valoarea ecologică modestă a unora dintre practicile propuse în cadrul singurei eco-scheme prezentate de Irlanda. Autoritățile irlandeze au consolidat cerințele anumitor practici, dar, în cea mai mare parte, au menținut eco-schema inițială, dat fiind că strategia lor era centrată pe maximizarea participării fermierilor.
- Spania:** Comisia a invitat Spania să crească de la 5 % la 10 % procentul minim de economii de apă care urmează să fie obținute prin îmbunătățirea sistemelor de irigații existente din afara fermelor. În cele din urmă, ponderea a fost stabilită în plan la 7 %.

Statele membre și-au menținut, în esență, propunerile inițiale

- Spania:** Comisia a recomandat ca mai multe regiuni să fie incluse în acțiunile pentru alternative la combaterea chimică a dăunătorilor. Autoritățile spaniole nu au modificat planul, deoarece considerau că agricultura ecologică – care este planificată în toate regiunile – contribuia deja la realizarea acestui obiectiv.
- Franța:** Comisia a încurajat ferm Franța să mărească finanțarea din FEADR pentru mediu și climă peste nivelul minim impus de Regulamentul privind planurile strategice PAC. Modificarea adusă planului a fost însă neglijabilă, autoritățile franceze subliniind că ele îndepliniseră cerințele legale.

Trimiteri la politici naționale din afara planurilor

Irlanda: Comisia a considerat că acțiunile prevăzute în plan pentru a face față presiunii exercitate de sectorul produselor lactate asupra mediului și climei ar putea să nu fie suficiente. Irlanda a invocat mai multe inițiative naționale complementare de remediere a acestor probleme, cum ar fi cele incluse în Planul național de acțiune pentru climă. Comisia nu are niciun control asupra acestor acțiuni.

35 Un raport comandat de Parlamentul European, care a acoperit toate obiectivele PAC, inclusiv clima și mediul, a constatat, la rândul său, că „răspunsurile statelor membre la scrisorile cu observații indică o disponibilitate relativ mai scăzută de a implementa observațiile în unele cazuri mai substanțiale făcute de Comisia Europeană”. Raportul arată că statele membre au prezentat diverse motive în acest sens, inclusiv subsidiaritatea sporită care reglementează actuala perioadă PAC, limitările cadrului juridic obligatoriu și necesitatea de a aproba planurile cât mai repede posibil. Documentul menționează, de asemenea, trecerea de la utilizarea intervențiilor PAC pentru a răspunde anumitor nevoi la utilizarea unor instrumente de politică din afara PAC, cum ar fi politicile naționale. Comisia a confirmat că planurile nu au suferit modificări radicale sau structurale în urma observațiilor. Și aceasta a remarcat că statele membre urmăresc să își atingă obiectivele prin mobilizarea de resurse în afara planurilor sau prin politici și instrumente naționale¹¹.

În ansamblu, planurile aprobate sunt mai verzi, dar nu cu mult mai verzi

36 Noua arhitectură verde contribuie la un caracter mai „ecologic” al planurilor (a se vedea punctul 27). Curtea a verificat dacă ele valorificau acest potențial și demonstau o ambiție „substanțială” sporită pentru cele trei elemente principale ale „arhitecturii verzi” în comparație cu perioada anterioară.

Condiționalitatea consolidată

37 Cele patru state membre analizate de Curte introduseseră cerințe mai stricte pentru regulile GAEC și SMR decât cele prevăzute de schema de ecocondiționalitate din cadrul PAC anterioare (a se vedea *figura 9*). În *caseta 2* sunt prezentate mai multe exemple. *Anexa II* compară cele două perioade ale PAC.

¹¹ Comisia pentru agricultură și dezvoltare rurală, Centrul multimedia al Parlamentului European (europa.eu), 29.6.2023, de la minutul 9'25" încolo.

Caseta 2

Exemple de cerințe mai stricte în planuri

În Spania și Franța, zonele-tampon din apropierea cursurilor de apă trebuie să fie acum acoperite cu iarbă. Acest lucru contribuie la reținerea apei și la protejarea solului contra percolării pesticidelor.

În Irlanda, Spania și Polonia, lățimea zonelor-tampon a fost mărită.

În cele patru state membre examinate de Curte, suprafața acoperită de cerințele de reducere a eroziunii solului a fost mărită.

38 Noul GAEC și cele patru cerințe actualizate privind înverzirea (a se vedea punctul **24**) aduc modificări cu potențial pozitiv, cum ar fi rotația obligatorie a culturilor, dar beneficiile posibile pentru mediu și climă nu au fost valorificate pe deplin în planurile celor 27 de state membre, din două motive.

39 În primul rând, statele membre au utilizat dispoziții ale Regulamentului privind planurile strategice PAC pentru a reduce aplicabilitatea anumitor cerințe sau pentru a amâna aplicarea acestora. De exemplu, toate statele membre au exceptat unii beneficiari de la cerința privind rotația culturilor (GAEC 7), iar 24 au permis excepții în ceea ce privește ponderea minimă a zonelor sau elementelor neproductive (GAEC 8). 16 state membre au amânat cerința de a proteja turbăriile și zonele umede (GAEC 2) până în 2024 sau 2025, pe motivul că zonele nu erau complet cartografiate. Printre aceste țări se numără Irlanda și Polonia, care sunt mari emițătoare de GES provenite din agricultura în turbării¹².

40 În al doilea rând, statele membre au flexibilitatea de a defini GAEC-urile. Ele nu le-au definit întotdeauna într-un mod care să le maximizeze potențialul pentru mediu și climă (a se vedea exemplele din **caseta 3**). În ambele cazuri, statele membre au invocat considerații precum necesitatea de a menține rentabilitatea anumitor exploatații și lipsa pieței pentru culturile alternative.

¹² Greifswald Mire Centre, *Briefing paper on the role of peatlands in the new European Common Agricultural Policy (CAP)*, noiembrie 2019.

Caseta 3

Statele membre nu valorifică pe deplin potențialul anumitor GAEC-uri

GAEC 7 prevăzut de Regulamentul privind planurile strategice PAC stabilește o rotație anuală a culturilor, această practică fiind benefică pentru calitatea solului. În planurile lor, majoritatea statelor membre – inclusiv cele patru selectate de Curte pentru auditul său – impun beneficiarilor să schimbe cultura principală numai odată la trei ani sau să o schimbe în fiecare an numai pe o parte din terenurile lor agricole.

22 de state membre, inclusiv Irlanda și Polonia, au stabilit în planurile lor că raportul dintre pajiștile permanente și suprafața agricolă totală (GAEC 1) ar trebui respectat la nivel național. Stabilirea acestui raport la nivel regional – ca în Spania și Franța – sau la nivel de fermă este considerată o practică mai bună, deoarece limitează schimbările în utilizarea terenurilor¹³.

Eco-schemele

41 Examinând cele patru planuri selectate, Curtea a constatat că, în Irlanda și în Franța, eco-schemele erau, în cea mai mare parte, o continuare a practicilor agricole verzi existente. În Spania și în Polonia, Curtea a identificat exemple care permiteau extinderea practicilor de înverzire, dar nu și date pe baza cărora să poată evalua schimbarea în ansamblu adusă de eco-scheme (a se vedea [caseta 4](#)).

¹³ Comisia Europeană, *Impact of the CAP on biodiversity, soil and water (natural resources)* – SWD(2021) 425 final, decembrie 2021, p. 34; Ministerul Tranziției Ecologice și Provocării Demografice din Spania, *Rezoluția din 7 decembrie 2022*, p. 188171; Comisia Europeană, *Mapping and analysis of CAP Strategic Plans: Assessment of joint efforts for 2023-2027*, noiembrie 2023, p. 538.

Caseta 4

Potențialul de schimbare variază de la o eco-schemă la alta

Exemplu de extindere a practicilor de înverzire

- Mai multe eco-scheme din Spania acordă sprijin pentru acoperirea anumitor tipuri de terenuri agricole, cum ar fi plantațiile de măslini, plantațiile viticole și livezile, cu vegetație sau deșeuri de elagaj, pentru a îmbunătăți astfel solul și a reduce eroziunea. Eco-schemele respective au permis extinderea suprafeței acoperite de această practică de la cele 1,3 milioane de hectare existente la 2,4 milioane de hectare.

Continuarea practicilor agricole existente

- Un studiu recent¹⁴ a arătat că aproape toți fermierii (99,9 %) din Franța nu au nevoie să aducă schimbări practicilor lor pentru a primi o plată.
- În Irlanda, noua rată de sprijin este o rată fixă unică acordată fermierilor care implementează fie două practici standard, fie o practică consolidată. Aceasta poate fi aleasă dintr-o listă de opt practici. Autoritățile irlandeze au explicat Curții că 91 % dintre fermieri respectau deja, înainte de începerea noii perioade PAC, o opțiune consolidată.
- Acest lucru a fost confirmat de feedbackul obținut de Curte la fața locului de la fermieri din Franța și Irlanda. Cei 12 fermieri vizitați care solicitaseră eco-scheme au informat Curtea că acestea reprezentau o continuare a practicilor pe care le utilizau deja.

42 Eco-schemele sunt voluntare, iar impactul lor va depinde de cât de mult fermierii vor adera la ele. Asigurarea în același timp a unui grad ridicat de adoptare și un nivel mai ridicat de ambiție poate fi un exercițiu dificil. În Germania, de exemplu, gradul de aderare la eco-scheme este deosebit de scăzut. Potrivit estimărilor Curții, este efectiv acoperită de eco-scheme nu mai mult de 66 % din suprafața planificată. Autoritățile au modificat planul la 30 noiembrie 2023, relaxând unele cerințe de mediu și majorând rata plății pentru a spori atractivitatea eco-schemelor.

¹⁴ Lassalas M. *et al.*, *The declination of the new Common Agricultural Policy in France will not be environmentally ambitious*. Contribuție la cel de al XVII-lea Congres EAAE de la Rennes (Franța), 29 august-1 septembrie 2023.

Contribuția FEADR la mediu și climă

43 Curtea a examinat modul în care au fost concepute în cele patru planuri selectate principalele intervenții din FEADR: „angajamente în materie de mediu și de climă și alte angajamente în materie de gestionare”, „sprijin pentru zonele care se confruntă cu constrângeri naturale” și „sprijin pentru zonele cu dezavantaje specifice”. Ea a urmărit să evalueze potențialul acestora de a aduce beneficii pentru mediu și climă. Intervențiile respective reprezintă peste 80 % din bugetul FEADR alocat pentru climă și mediu în planuri. Restul de 20 % corespunde unor măsuri de investiții care pot contribui la climă și la mediu, dar acestea sunt adesea definite în sens foarte larg, ceea ce îngreunează evaluarea contribuției lor și comparația între perioade.

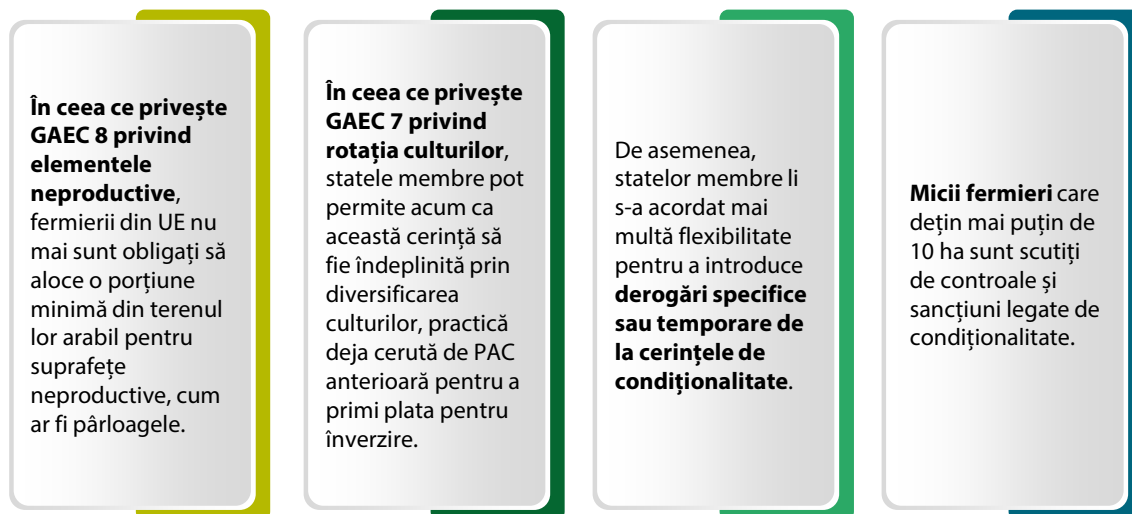
44 Analiza Curții arată că suprafața care beneficiază de sprijin pentru agricultura ecologică a crescut și că au fost incluse unele intervenții pozitive „verzi” nou-prevăzute din FEADR, cum ar fi cea care recompensează starea habitatelor (bazată pe rezultate), în Irlanda, și o intervenție nouă pentru creșterea biodiversității pe terenurile arabile în Polonia. Totuși, multe dintre intervențiile FEADR sunt similare cu cele din perioada anterioară.

45 Indicatorii de performanță s-au schimbat semnificativ între cele două perioade ale PAC, parțial din cauza noii arhitecturi verzi a PAC. Prin urmare, aceștia nu pot fi utilizați pentru a face o comparație pertinentă a ambițiilor ecologice între diferitele perioade din perspectiva intervențiilor de dezvoltare rurală.

Ca reacție la solicitările fermierilor, UE a redus cerințele de condiționalitate

46 În primul trimestru al anului 2024, fermieri de peste tot din UE au organizat demonstrații pentru a protesta contra unei multitudini de probleme, printre care și modul în care este definită PAC 2023-2027. Ca răspuns la solicitările fermierilor, Comisia a propus un regulament al UE care relaxează unele cerințe de condiționalitate. Acesta a fost adoptat de Parlamentul European și de Consiliu în mai 2024 (a se vedea [figura 13](#)).

Figura 13 – Măsuri de reducere a condiționalității în 2024

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza [Regulamentului \(UE\) 2024/1468](#).

47 Aceste modificări permit fermierilor să îndeplinească mai ușor cerințele de condiționalitate, dar, în același timp, aduc mai puține beneficii pentru mediu și climă. De exemplu, rotația culturilor (GAEC 7) era menită să aducă beneficii suplimentare pentru calitatea solului, dar este în prezent opțională. Standardul GAEC 8 urmărea creșterea biodiversității prin impunerea unei cote minime de teren care să fie consacrată elementelor neproductive. Această cerință a dispărut. În schimb, statele membre trebuie să acorde sprijin pentru suprafețele neproductive și pentru elemente de peisaj noi prin eco-scheme. Acestea rămân însă facultative pentru fermieri și vor fi probabil în detrimentul altor măsuri verzi. Nu mai există cerința ca o cotă minimă de teren să fie consacrată elementelor neproductive.

Planurile nu sunt bine aliniat la obiectivele și țintele Pactului verde

48 Pactul verde european identifică PAC 2023-2027 ca fiind un instrument-cheie pentru sprijinirea eforturilor de combatere a schimbărilor climatice, de protejare a mediului și de conservare a biodiversității. Curtea a verificat dacă:

- țintele urmărite de Pactul verde (a se vedea punctele **06** și **07**) erau reflectate în legislația PAC;
- evaluarea planurilor de către Comisie a asigurat alinierea la țintele Pactului verde;
- planurile contribuie în mod semnificativ la țintele urmărite de Pactul verde;
- planurile includeau principalele practici agricole benefice pentru obiectivele mai ample ale Pactului verde.

Țintele fixate de Pactul verde nu au fost integrate în legislația referitoare la PAC

49 Cinci ținte ale Pactului verde relevante pentru agricultură se referă la climă și mediu, astfel cum se arată în [figura 4](#). Curtea a evaluat modul în care acestea au fost încorporate în legislația privind PAC.

50 Legislația PAC a fost concepută într-un moment în care Pactul verde era încă în curs de elaborare (a se vedea [figura 5](#)). Actele legislative respective au fost propuse de Comisie în iunie 2018 și adoptate în decembrie 2021. [Comunicarea privind Pactul verde](#) a fost publicată în decembrie 2019. Cele patru ținte cuantificate în Pactul verde pentru mediu – neobligatorii – au fost definite în mai 2020 în Strategia „De la fermă la consumator” și în Strategia UE în domeniul biodiversității. În iulie 2021, a intrat în vigoare [Legea europeană a climei](#), care a introdus ținta obligatorie din Pactul verde de reducere a emisiilor de GES cu 55 % până în 2030, comparativ cu nivelurile din 1990.

51 Regulamentul privind planurile strategice PAC menționează că acestea ar trebui să contribuie la țintele urmărite de Pactul verde¹⁵, dar nu introduce cerințe specifice în acest scop. Aspect subliniat în mai multe studii¹⁶, importanța țintelor Pactului verde nu este reflectată în noua legislație PAC.

În lipsa unor estimări cuantificate, Comisia nu a putut măsura contribuția planurilor la țintele Pactului verde european

52 Curtea a examinat modul în care Comisia a evaluat dacă planurile erau aliniate, din perspectiva coerenței, cu țintele fixate de Pactul verde pentru 2030.

---

¹⁵ Considerentele 122 și 123 și articolul 109 alineatul (2) litera (a) punctul (v) din [Regulamentul privind planurile strategice PAC](#).

¹⁶ Cuadros-Casanova I. *et al.*, [Opportunities and challenges for Common Agricultural Policy reform to support the European Green Deal](#), ianuarie 2023; Guyomard H. *et al.*, [Studiu de cercetare pentru Comisia AGRI – The Green Deal and the CAP: policy implications to adapt farming practices and to preserve the EU’s natural resources](#). Parlamentul European, 2020.

53 Regulamentul nu impune statelor membre să includă în planurile lor ținte din Pactul verde sau contribuții estimate ale PAC la Pactul verde, iar Comisia nu a solicitat nici ea acest lucru. Totuși, în ceea ce privește agricultura ecologică, legislația cere statelor membre să utilizeze un indicator de rezultat care să permită evaluarea contribuției planurilor la ținta din Pactul verde. În afară de agricultura ecologică și de câteva excepții (a se vedea [caseta 5](#) pentru un exemplu), statele membre nu au furnizat o estimare a contribuției planurilor la țintele Pactului verde (a se vedea [anexa IV](#)). Cele patru state membre incluse în eșantionul Curții au menționat probleme precum lipsa unor definiții și metode comune pentru astfel de estimări.

Caseta 5

Contribuția planurilor la o țintă din Pactul verde

Planul francez afirmă că, potrivit estimărilor asociației de cercetare CITEPA, măsurile sale ar permite reducerea emisiilor de GES din agricultură cu 9 % până la 11 % în 2030, comparativ cu nivelul lor din 2015. Această reducere ar urma să aibă loc prin:

- o reducere cu 10-12 % a emisiilor de protoxid de azot;
- o reducere cu 9-12 % a emisiilor de metan.

54 Comisia a solicitat statelor membre să includă în planurile lor „valori naționale explicite” pentru țintele de mediu ale Pactului verde, care erau menite să acopere toate acțiunile statelor membre, nu doar PAC. După cum a subliniat și un studiu comandat de Parlament¹⁷, în pofida solicitărilor Comisiei, statele membre nu au inclus în general astfel de valori naționale în planurile lor, cu excepția valorilor pentru agricultura ecologică (a se vedea [anexa IV](#)).

55 Statele membre au prezentat, cu grade diferite de detaliere, explicații de natură calitativă cu privire la modul în care planurile lor erau aliniate la țintele Pactului verde. Comisia a considerat, de asemenea, că patru indicatori de rezultat erau asociați cu țintele de mediu ale Pactului verde¹⁸ (a se vedea [anexa V](#)).

¹⁷ Münch A. *et al.*, 2023, p. 65.

¹⁸ Comisia Europeană, *Analysis of links between CAP Reform and Green Deal*, mai 2020.

56 Examinarea modului în care Comisia a evaluat cum sunt aliniate planurile la țintele fixate de Pactul verde pentru 2030 arată că, cu excepția cazului agriculturii ecologice, aceasta nu poate să măsoare amploarea contribuției planurilor. Prin urmare, ea nu poate verifica dacă acestea sunt aliniate la ținte.

Atingerea țintelor Pactului verde depinde în mare măsură de acțiuni planificate în afara PAC

57 Pentru a evalua contribuțiile planurilor la țintele fixate de Pactul verde, Curtea a examinat valorile-țintă pentru perioada 2023-2027 stabilite pentru indicatorii de rezultat ai PAC aferenți (a se vedea [tabelul 1](#)) și cerințele de condiționalitate. Acești indicatori de rezultat sunt cei pe care Comisia îi consideră asociați cu țintele Pactului verde (a se vedea punctul [55](#)), plus doi indicatori de rezultat suplimentari, care, în opinia Curții, pot fi perfect asociați cu reducerea emisiilor de GES.

Tabelul 1 – Indicatorii de rezultat pentru țintele Pactului verde în statele membre selectate

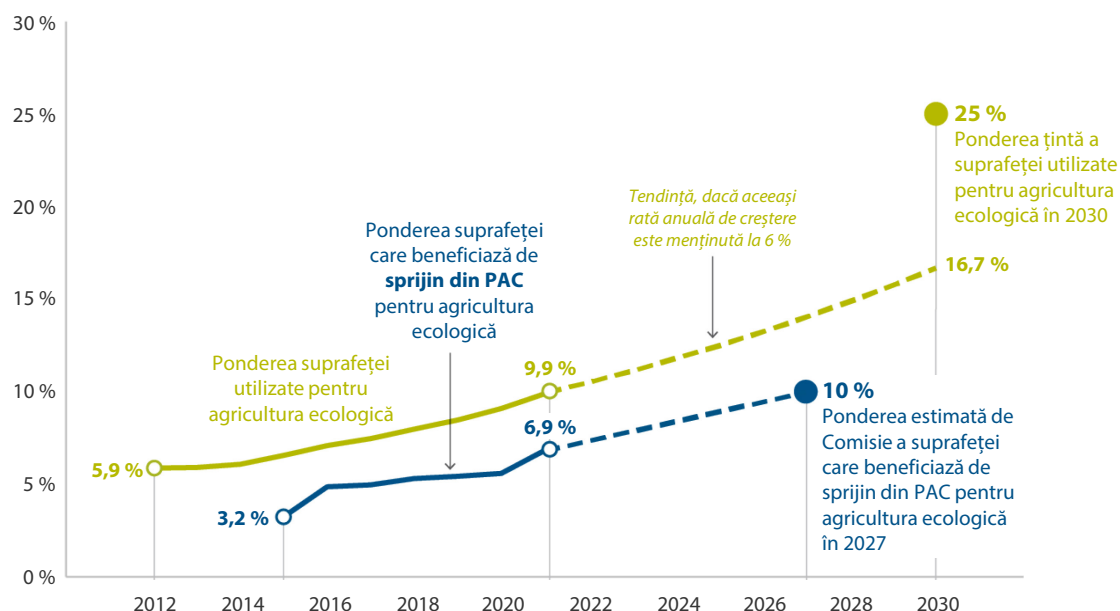
Valori-țintă pentru perioada PAC 2023-2027	R.29 – Dezvoltarea agriculturii ecologice (% din suprafața agricolă totală)	R.22 – Gestionarea durabilă a nutrienților (% din suprafața agricolă totală)	R.24 – Utilizarea durabilă și redusă a pesticidelor (% din suprafața agricolă totală)	R.34 – Conservare a elementelor de peisaj (% din suprafața agricolă totală)	R.13 – Reducerea emisiilor din sectorul creșterii animalelor (% din totalul unităților vită mare)	R.14 – Stocarea carbonului în sol și în biomasă (% din suprafața agricolă totală)
Irlanda	7,5 %	42,4 %	7,5 %	4,7 %	–	8,9 %
Spania	5,1 %	5,6 %	4,6 %	0,3 %	0,1 %	32,1 %
Franța	11,7 %	1,1 %	61,1 %	0,3 %	–	26,2 %
Polonia	4,5 %	27,0 %	9,4 %	0,2 %	–	38,0 %
Agregat la nivelul UE	10 %	15,2 %	26,8 %	1,8 %	2,4 %	35,1 %

Notă: țintele din tabel sunt cele care rezultă din primele planuri aprobate și depind de măsurile alese de fiecare stat membru. Aceste ținte corespund celui mai ridicat jalon prevăzut pentru perioada PAC 2023-2027.

Sursa: planurile strategice PAC.

58 În ceea ce privește agricultura ecologică, Comisia a utilizat valorile-țintă din planuri pentru indicatorul de rezultat **R.29** și a estimat că, până în 2027, 10 % din suprafața totală agricolă din UE va fi utilizată pentru agricultura ecologică cu sprijin din PAC. În pofida intențiilor de a extinde semnificativ suprafața care beneficiază de sprijin în cadrul PAC 2023-2027, ținta fixată de Pactul verde ca 25 % din terenuri să fie cultivate în sistem ecologic până în 2030 pare foarte dificil de atins (a se vedea [figura 14](#)). Recentul [raport special al Curții nr. 19/2024](#) privind agricultura ecologică în UE a constatat că ritmul de adoptare a practicilor agricole ecologice ar trebui să fie de două ori mai rapid dacă se dorește atingerea acestei ținte. [AEM](#) observă că este „foarte puțin probabil” ca ținta de 25 % să fie atinsă până în 2030.

Figura 14 – Ponderea suprafeței agricole din UE utilizată pentru agricultura ecologică între 2012 și 2021 și țintele fixate (pentru 2027 și 2030)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei, a datelor Eurostat și a planurilor.

59 Conform planurilor, 15,2 % din suprafața agricolă din UE ar trebui să facă obiectul unei gestionări durabile a nutrienților, cu termen anul 2027 (indicatorul de rezultat **R.22**). Acest indicator este asociat țintei din Pactul verde de reducere cu 50 % a pierderilor de nutrienți până în 2030. Condiționalitatea, în special cerința SMR care asigură punerea în aplicare a Directivei privind nitrării, este și ea relevantă pentru atingerea țintei din Pactul verde, dar Curtea a concluzionat recent în [Raportul său special nr. 19/2023](#) că, în cadrul PAC 2023-2027, nu au existat modificări suficiente ale normelor de condiționalitate pentru protecția solului. Un [studiu recent al AEM](#) arată că, din 2000, s-au înregistrat puține progrese în ceea ce privește concentrația de azot în apele subterane și că „rămâne improbabil, cu un grad relativ de incertitudine, că pierderile de nutrienți în apele subterane vor scădea cu 50 % până în 2030 la nivelul de ansamblu al UE”.

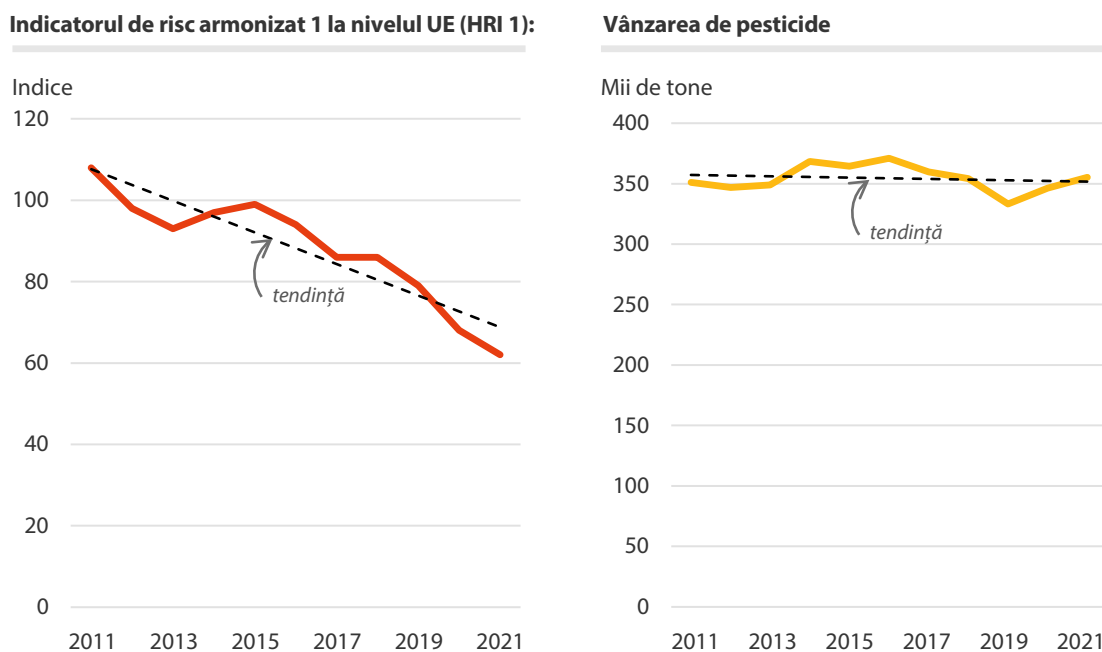
60 Condiționalitatea – în special SMR-urile privind utilizarea produselor de protecție a plantelor și rotația obligatorie a culturilor – este relevantă pentru ținta fixată de Pactul verde de a reduce până în 2030 cu 50 % utilizarea pesticidelor și riscul total asociat. Statele membre intenționează, de asemenea, să aloce 26,8 % din suprafața agricolă din UE pentru utilizarea durabilă și redusă a pesticidelor (indicatorul de rezultat **R.24**). Comisia a raportat că, în urma examinării planurilor, nu a identificat nicio eco-schemă a cărei punere în aplicare să aibă prioritate în zonele cu o utilizare importantă de pesticide și un risc ridicat aferent¹⁹. În plus, deși „indicatorul de risc armonizat la nivelul UE”, astfel cum a fost urmărit de Eurostat, arată progrese continue (a se vedea [figura 15](#)), Curtea a semnalat anterior în [Raportul său special nr. 05/2020](#) că metodologia supraestimează reducerea riscurilor asociate utilizării de pesticide. În realitate, vânzările de pesticide (exprimate în tone) au rămas relativ constante din 2011 (a se vedea [figura 15](#)). Anunțul că propunerea de [regulament privind utilizarea durabilă a pesticidelor](#) va fi retrasă (a se vedea [punctul 07](#)) reprezintă o provocare suplimentară în raport cu atingerea țintei din Pactul verde.

---

¹⁹ Comisia Europeană, *Mapping and analysis of the CAP Strategic Plans: Assessment of joint efforts for 2023-2027*, noiembrie 2023, p. 561.

Figura 15 – Indicatorul privind utilizarea pesticidelor și riscul asociat și vânzările de pesticide în UE-27 (2011-2021)

Sursa: Comisia Europeană pornind de la date Eurostat; date Eurostat.

61 Atingerea țintei fixate de Pactul verde de a alocă 10 % din suprafață pentru elementele de peisaj de mare diversitate (inclusiv lăsarea anumitor terenuri în pârloagă) va depinde în mare măsură de depășirea cu mult a suprafeței minime impuse de GAEC 8 (4 %), obligațiile aferente acestui standard fiind în curs de a fi relaxate (a se vedea punctul 46). Eco-schemele și măsurile de dezvoltare rurală din cadrul planurilor vizează conservarea elementelor de peisaj pe 1,8 % din suprafața agricolă din UE (indicatorul de rezultat R.34). În scrisorile sale cu observații adresate [Spaniei](#), [Franței](#) și [Poloniei](#), Comisia a remarcat că valorile-țintă stabilite de țările respective pentru acest indicator erau prea mici. În pofida acestei observații, ele sunt și mai scăzute în planurile finale, din cauza unor factori precum supraestimările inițiale. Comisia recunoaște că, în unele cazuri, valorile-țintă fixate în planuri apar ca limitate²⁰ în raport cu obiectivul de protejare a biodiversității și că „aceste eforturi merită mai multă atenție”²¹ pentru a spori prezența elementelor de peisaj cu o mare diversitate.

²⁰ Comisia Europeană, *Assessment of joint efforts for 2023-2027: executive summary*, noiembrie 2023, p. 5.

²¹ Comisia Europeană, *Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – Rezumatul planurilor strategice PAC pentru perioada 2023-2027: eforturi comune și ambiție colectivă*, noiembrie 2023, p. 10.

62 În ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice, planurile includ măsuri de combatere a emisiilor de GES, atât prin reducerea emisiilor la sursă (**R.13**), cât și prin stimularea absorbantilor de carbon (**R.14**). Ținta agregată la nivelul UE pentru **R.13** arată că măsurile de reducere a emisiilor în sectorul zootehnic ar trebui aplicate doar pentru 2,4 % din șeptelul din UE, responsabil pentru nu mai puțin de 58 % din emisiile provenite din agricultură. Statele membre au invocat motive precum dificultatea de a elabora intervenții legate de numărul de animale sau de a calcula realizările și de a raporta cu privire la acestea. *Potrivit AEM*, „sectorul agricol necesită eforturi suplimentare substanțiale, având în vedere progresele limitate din ultimii ani”.

63 În ceea ce privește stocarea carbonului, ținta agregată la nivelul UE pentru **R.14** este de 35 % (procentul de terenuri disponibile pentru care vor fi puse în aplicare măsurile). În rândul statelor membre selectate, Comisia a evaluat ținta stabilită de Irlanda (8,9 %) ca fiind scăzută, dar Irlanda nu a modificat-o. Noile cerințe de condiționalitate – în special GAEC 2 privind protecția turbăriilor – vor contribui și ele, după amânarea permisă a punerii în aplicare (a se vedea punctul 39), la măsurile de stocare a carbonului. *AEM* afirmă că „previziunile privind GES, astfel cum au fost prezentate de statele membre în martie 2023, prevăd o creștere suplimentară a absorbantului de carbon, dar nu la o rată care să permită atingerea nivelului-țintă până în 2030”.

64 În raportul său din 2023 privind „eforturile comune”, Comisia afirmă că, în ceea ce privește agricultura ecologică, planurile aduc o contribuție substanțială la țintele Pactului verde. În raport cu celelalte obiective, planurile prezintă un „bun potențial”²². O serie de studii²³ au subliniat că este posibil ca arhitectura actuală a PAC să nu fie suficientă pentru atingerea țintelor, concluzie confirmată și de analiza Curții cu privire la planuri. Per ansamblu, Curtea consideră că, deși planurile contribuie într-o oarecare măsură la țintele Pactului verde, atingerea acestora depinde în mare măsură de acțiuni din afara PAC.

---

²² Comisia Europeană, *Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – Rezumatul planurilor strategice PAC pentru perioada 2023-2027: eforturi comune și ambiție colectivă*, noiembrie 2023, p. 6-9.

²³ OCDE, „Policies for the Future of Farming and Food in the European Union”, în *OECD Agriculture and Food Policy Reviews*, octombrie 2023, p. 11; Pe'er et al., *How can the European Common Agricultural Policy help halt biodiversity loss? Recommendations by over 300 experts*, iunie 2022; Cuadros-Casanova I et al., *Opportunities and challenges for Common Agricultural Policy reform to support the European Green Deal*, ianuarie 2023.

Unele practici agricole esențiale pentru țintele Pactului verde nu erau acoperite suficient în cele patru planuri selectate

65 Planurile stabilesc politica de aplicat în perioada 2023-2027, dar natura provocărilor climatice și de mediu legate de agricultură este una pe termen lung. Pactul verde prevede că planurile „ar trebui să ducă la utilizarea unor practici durabile”. Comisia și experții au identificat o serie de practici esențiale, multe dintre acestea fiind menționate de Comisie la momentul elaborării planurilor. Curtea a examinat dacă cele patru planuri din eșantionul său promovau astfel de practici.

66 S-a constatat că planurile conțin unele practici esențiale legate, de exemplu, de pășunatul extensiv, de gestionarea gunoiului de grajd, de agricultura de precizie, de culturile de acoperire, de aratul redus și de acțiunile de conservare a biodiversității. În schimb, alte câteva practici esențiale sunt foarte puțin acoperite în cele patru planuri examinate de Curte, după cum se arată mai jos.

67 Emisiile de metan rezultate din fermentația enterică sunt responsabile pentru aproape jumătate din totalul emisiilor de GES din agricultură²⁴. Foarte puține intervenții abordează însă acest domeniu în cele patru planuri (a se vedea punctul **62**). Refacerea turbăriilor este de asemenea recunoscută ca o modalitate eficace de reducere a emisiilor de GES, astfel cum s-a arătat în [Raportul special nr. 16/2021](#) al Curții. Irlanda și Polonia au suprafețe mari de turbării, dar acțiunile de refacere sunt foarte puțin acoperite în planuri.

68 Un [studiu al JRC din 2020](#) menționează alte măsuri de combatere a schimbărilor climatice, cum ar fi utilizarea digestoarelor anaerobe pentru a produce biogaz din gunoi de grajd sau utilizarea inhibitorilor de nitrificare, care reduc emisiile de GES și pierderile de nitrați. Două dintre cele patru state membre incluse în eșantionul Curții au inclus în planurile lor acțiuni clare (Polonia) sau opțiuni (Spania) privind digestoarele anaerobe. Niciunul dintre planuri nu menționează în mod explicit măsuri legate de inhibitorii de nitrificare.

---

²⁴ Agenția Europeană de Mediu, octombrie 2023.

69 Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice observă că „fenomenele climatice și meteorologice extreme sunt din ce în ce mai frecvente și mai grave” și că trecerea la culturi mai adecvate la condiții de secetă este o practică relevantă esențială. Spania a planificat o intervenție care include culturi rezistente la secetă, dar numai ca opțiune. În celelalte trei planuri din eșantionul său, Curtea nu a identificat nicio măsură specifică de sprijinire a acestei practici. În unele cazuri, planurile se bazează pe investiții în infrastructura de irigații, a căror eficacitate în reducerea consumului total de apă este neclară²⁵. Evaluarea privind „eforturile comune” recunoaște că trecerea la modele de culturi mai rezistente la secetă ar fi putut fi mai bine pusă în evidență²⁶.

70 Corelarea plăților cu o combinație de practici adaptive este, de asemenea, recunoscută ca fiind mai adecvată pentru a face față evenimentelor climatice extreme, însă majoritatea celor 28 de planuri²⁷ – inclusiv 3 dintre cele 4 state membre incluse în eșantionul Curții – aplică o abordare mai simplă pentru eco-scheme. În schimb, Polonia a introdus o eco-schemă prin care fermierii sunt recompensați pentru combinarea diferitor practici.

71 Agrosilvicultura este benefică atât pentru biodiversitate, cât și pentru adaptarea la schimbările climatice²⁸. Trei dintre cele patru planuri conțin intervenții specifice pentru agrosilvicultură, dar suprafața acoperită fie nu este cunoscută (Franța), fie este neglijabilă (Polonia și Spania) – de exemplu doar 0,03 % din terenurile agricole în Polonia.

72 Planurile conțin acțiuni benefice pentru biodiversitate la nivel de fermă. Or, coordonarea spațială a acțiunilor fermierilor este considerată a fi o modalitate mai eficientă de a obține un impact mai mare asupra mediului decât practicile individuale necoordonate de la nivel de fermă²⁹. În general, cooperarea este încă subdezvoltată în cadrul planurilor, aspect recunoscut de Comisie în [evaluarea sa privind planurile și eforturile comune](#).

---

²⁵ Raportul special al Curții nr. 20/2021, punctele 77-78; OECD (2023), „Policies for the Future of Farming and Food in Spain”, în *OECD Agriculture and Food Policy Reviews*, iunie 2023.

²⁶ Comisia Europeană, *Mapping and analysis of the CAP Strategic Plans: Assessment of joint efforts for 2023-2027*, noiembrie 2023, p. 553.

²⁷ Devot A. et al., studiu pentru Comisia AGRI, *The impact of extreme climate events on agriculture production in the EU*, Parlamentul European, aprilie 2023, p. 64.

²⁸ EPRS, *Agroforestry in the European Union*, iunie 2020.

²⁹ Pe'er et al., *How can the European Common Agricultural Policy help halt biodiversity loss? Recommendations by over 300 experts*, iunie 2022.

Cadrul de monitorizare s-a îmbunătățit, dar îi lipsesc elemente-cheie pentru evaluarea performanței ecologice a PAC

73 În această secțiune, Curtea se axează pe cadrul de monitorizare pentru PAC 2023-2027 aplicabil pentru climă și mediu. S-a verificat dacă:

- o cadrul stabilit în regulament include obiective clare ale PAC și indicatori relevanți;
- o planurile reflectă acest cadru în mod uniform și există legături coerente între indicatori și obiective.

Cadrul de monitorizare a fost simplificat, dar obiectivele sunt lipsite de claritate, iar indicatorii se concentrează pe realizări și nu pe rezultate

74 Curtea a analizat obiectivele generale și pe cele specifice, precum și indicatorii incluși în legislația PAC pentru a evalua dacă aceștia fac posibilă o raportare cu privire la performanța ecologică a PAC. PAC 2023-2027 armonizează atât obiectivele specifice, cât și indicatorii din cadrul celor doi piloni. În comparație cu perioada anterioară, structura este deci simplificată.

75 Cu toate acestea, astfel cum a remarcat Curtea în [Avizul nr. 07/2018](#), obiectivele specifice în sine, inclusiv cele legate de climă și de mediu, nu sunt nici definite în mod clar (de exemplu, „contribuirea la energia sustenabilă, precum și la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea”), nici asociate unor ținte cuantificate. Aceste probleme îngreunează monitorizarea realizării obiectivelor specifice.

76 Curtea a atras atenția anterior în [Avizul său nr. 07/2018](#) că, în cazul în care obiectivele de nivel înalt nu sunt suficient de bine direcționate, acest lucru ar putea împiedica succesul operațional. Ea considera de asemenea că punctul de plecare pentru un sistem bazat pe performanță care să fie eficace ar trebui să constea în obiective clare și specifice. Studiile recente comandate de Comisia AGRI a Parlamentului European au concluzionat, la rândul lor, că obiectivele specifice ale PAC nu sunt cuantificate la nivelul UE³⁰.

---

³⁰ Münch A. *et al.*, 2023.

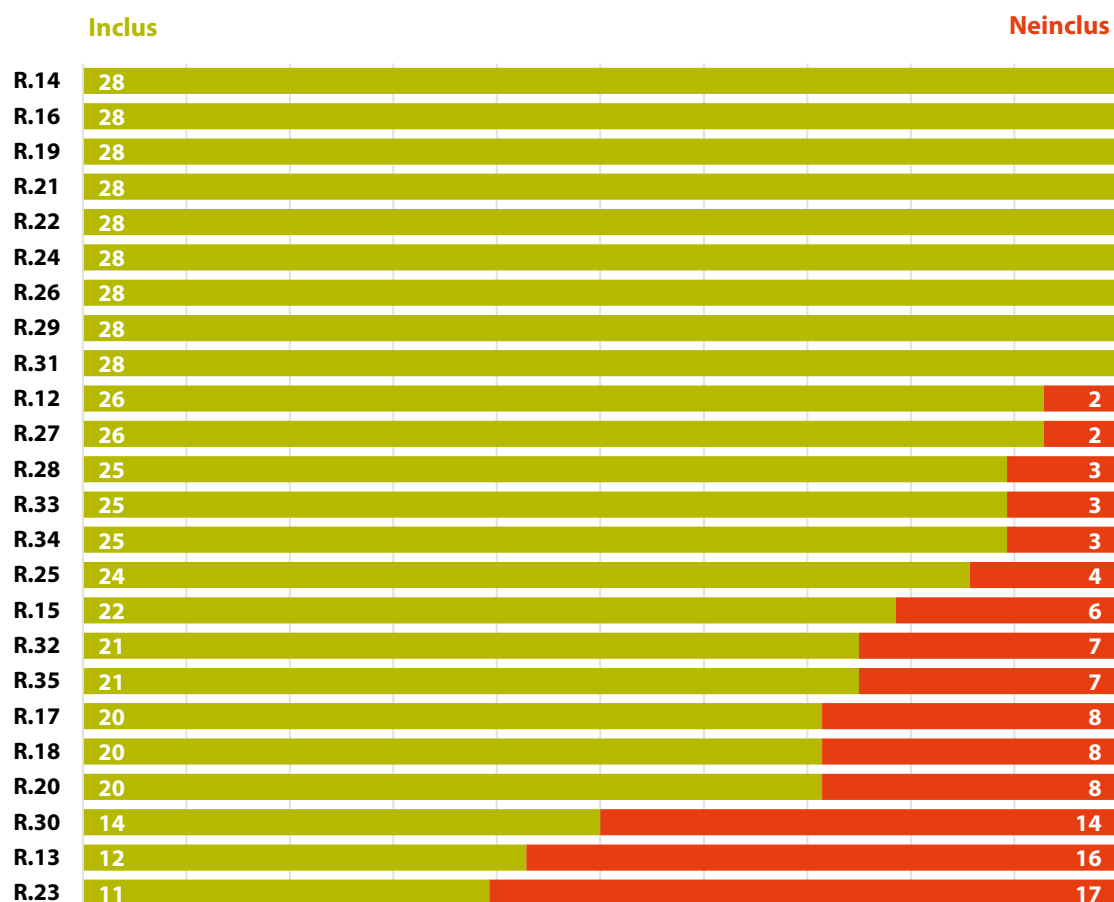
77 În plus, după cum s-a observat în același [aviz](#) al Curții, cei mai mulți indicatori comuni de rezultat reflectă de fapt realizări, cum ar fi ponderea suprafeței, numărul de animale sau fermele care fac obiectul intervențiilor, și nu măsoară efectele intervențiilor în sine. De exemplu, R.14 reflectă ponderea suprafeței agricole vizate de angajamente care beneficiază de sprijin pentru reducerea emisiilor sau pentru menținerea/îmbunătățirea stocării carbonului, însă nu ne spune nimic cu privire la eficacitatea acțiunilor întreprinse.

Din anumite planuri lipsesc indicatori de rezultat importanți, iar legăturile cu obiectivele specifice variază considerabil

78 Statelor membre li s-a acordat o anumită flexibilitate în ceea ce privește modul de aplicare a cadrului de monitorizare în planurile lor. Curtea a examinat cum a verificat Comisia dacă indicatorii legați de climă și de mediu erau în concordanță cu evaluările nevoilor realizate de statele membre, cu obiectivele specifice și cu intervențiile conexe.

79 S-a constatat că indicatorii incluși în planuri variau considerabil de la un stat membru la altul (a se vedea [figura 16](#)). În total, dintre cei 24 de indicatori privind clima și mediul, 9 au fost selectați de toate statele membre.

Figura 16 – Indicatorii de rezultat referitori la climă și mediu incluși în planuri

Notă: Belgia a prezentat un plan pentru Valonia și unul pentru Flandra.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

80 Fiecare dintre cele patru state membre selectate de Curte a identificat principalele priorități pentru nevoile lor specifice, pe baza unor obiective specifice. Ele nu au inclus însă fiecare indicator relevant pentru prioritățile respective în planurile lor finale, deoarece nu au conceput intervenții care să alimenteze indicatorii relevanți. De exemplu, în pofida faptului că au clasificat reducerea emisiilor de GES ca o prioritate, Irlanda, Franța și Polonia nu au inclus indicatorul R.13 (Reducerea emisiilor din sectorul creșterii animalelor), deoarece acesta este destinat exclusiv intervențiilor legate de numărul de animale, pe care țările respective le-au considerat a fi dificil de elaborat (a se vedea punctul 62). Spania identifică starea bună a apei – din punct de vedere cantitativ și calitativ – ca fiind o prioritate, dar nu a inclus indicatorul R.23 (Utilizarea durabilă a apei). Acesta este destinat exclusiv intervențiilor bazate pe suprafață, în timp ce contribuțiile planificate în planul spaniol pentru gospodărirea durabilă a apei provin în mare parte din investiții. Pentru acestea nu există niciun indicator specific privind utilizarea apei.

81 Dintre cei 24 de indicatori de rezultat legați de mediu și climă, doar 13 sunt obligatorii pentru analiza performanței efectuată de Comisie, utilizată pentru a urmări progresele înregistrate, a solicita măsuri de remediere sau, în ultimă instanță, pentru a reduce sau a suspenda plățile (a se vedea *anexa VI*). Comisia planificase inițial să utilizeze toți cei 24 de indicatori pentru analiza performanței, dar numărul a scăzut la 13 în cursul procesului legislativ. Dintre cei 13 indicatori, doar 7 au fost selectați de toate statele membre. Reducerea numărului de indicatori va afecta negativ șansele de a face o analiză utilă a performanței și ar putea duce la un tratament inconsecvent al statelor membre.

82 Curtea a examinat, de asemenea, modul în care statele membre au asociat cei 24 de indicatori de rezultat cu obiectivele specifice. Aceste asocieri sunt menite să permită urmărirea relațiilor cauză-efect. Curtea a constatat un grad ridicat de variație în ceea ce privește asocierile realizate de statele membre. Acest lucru poate îngreuna urmărirea contribuției planurilor la atingerea obiectivelor specifice la nivelul UE.

Concluzii și recomandări

83 Curtea concluzionează că planurile strategice pentru perioada 2023-2027 sunt mai „verzi” decât în perioada anterioară acoperită de politica agricolă comună (PAC), dar nu se ridică la înălțimea ambițiilor UE în materie de climă și mediu. În plus, lipsesc elemente-cheie pentru evaluarea performanței ecologice.

84 Arhitectura verde a Regulamentului privind planurile strategice PAC permite un nivel mai ridicat de ambiție în materie de mediu și climă în cadrul PAC. Noul sistem de condiționalitate extinde și consolidează ecocondiționalitatea și schema de înverzire prevăzute de PAC anterioară. Pe aceste cerințe consolidate se sprijină eco-schemele și intervențiile de dezvoltare rurală, care recompensează practici benefice pentru climă și mediu (punctele [23-27](#)).

85 PAC 2023-2027 a oferit statelor membre o mare flexibilitate pentru a reflecta arhitectura verde în planurile lor. Rolul Comisiei a fost de a se asigura că planurile dau dovadă de un „nivel sporit de ambiție” și de a realiza o creștere substanțială. Comisia a formulat observații cu privire la proiectele de planuri. Cele patru state membre din eșantionul Curții au răspuns la toate observațiile Comisiei, dar, adesea, au urmat doar parțial sugestiile acesteia sau au explicat de ce și-au menținut, în esență, propunerea inițială. În multe cazuri, acestea au invocat politici naționale complementare asupra cărora Comisia nu are niciun control (punctele [28-35](#)).

86 Modul în care arhitectura verde este transpusă în planuri determină nivelul lor de ambiție. În ceea ce privește noul sistem de condiționalitate, toate statele membre au utilizat derogări de la bunele condiții agricole și de mediu, iar 16 au amânat cerința de protejare a turbăriilor și a zonelor umede, utilizând opțiunile prevăzute în Regulamentul privind planurile strategice PAC. În plus, statele membre nu au valorificat uneori întregul potențial al bunelor condiții agricole și de mediu. Adesea, eco-schemele voluntare și măsurile de dezvoltare rurală voluntare nu duc la o modificare a practicilor existente. În ansamblu, analiza Curții arată că planurile finale nu prezintă o creștere substanțială a nivelului de ambiție ecologică în comparație cu perioada anterioară (punctele [36-45](#)).

87 Planurile conțin unele practici esențiale care vizează abordarea provocărilor climatice și de mediu pe termen lung, dar alte practici esențiale nu erau incluse într-un mod suficient în cele patru planuri din eșantionul Curții (punctele [65-72](#)).

88 Impactul real al planurilor asupra climei și a mediului este afectat de măsurile recente introduse de Comisie ca răspuns la cererile fermierilor și depinde și de măsura în care aceștia vor adera la schemele voluntare (punctele 42-47).

Recomandarea 1 – Să se promoveze schimburile de bune practici „verzi” în cadrul planurilor

---

Pentru a extinde utilizarea acestor practici în cadrul planurilor, Comisia ar trebui să promoveze schimburile de bune practici privind eco-schemele, precum și schimburile de practici și abordări esențiale pentru a face față mai bine provocărilor pe termen lung în materie de climă și de mediu.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2025.

89 În pofida importanței Pactului verde pentru Comisie, Curtea a constatat că planurile nu sunt bine aliniată la obiectivele și țintele acestuia. Se confirmă astfel opiniile părților interesate cu privire la alinierea insuficientă între PAC și Pactul verde. Regulamentul privind planurile strategice PAC face trimitere la unele obiective ale pactului, dar nu include ținte specifice care să fie atinse în cadrul PAC (punctele 49-51).

90 În plus, regulamentul nu impune statelor membre să includă în planurile lor țintele fixate de Pactul verde sau contribuțiile estimate ale PAC la acestea. Cu câteva excepții, statele membre nu au prezentat ținte sau estimări la nivel de plan, parțial din cauza lipsei unor definiții și metodologii comune (punctele 52-53). Prin urmare, Comisia nu putea măsura – decât în ceea ce privește creșterea suprafeței cultivate în sistem ecologic – care este contribuția planurilor la țintele urmărite de Pactul verde. Analiza Curții arată că atingerea acestor ținte depinde în mare măsură de acțiuni planificate în afara PAC (punctele 54-64).

Recomandarea 2 – Să se estimeze contribuția PAC la țintele fixate de Pactul verde în materie de mediu și de climă

În raportul către Parlamentul European și Consiliu pe care trebuie să îl prezinte înainte de 31 decembrie 2025 referitor la contribuția planurilor la angajamentele Uniunii în materie de mediu și de climă, Comisia ar trebui să includă estimări cuantificate ale contribuției planurilor la țintele Pactului verde.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2025.

91 Fără o definiție a „nivelului sporit de ambiție” sau în lipsa unui set de criterii transparente și măsurabile care să fie utilizate, Comisia nu putea demonstra nivelul de ambiție în materie de mediu și climă din planuri, în pofida evaluării calitative ample pe care a realizat-o înainte de aprobarea acestora (punctele **28-30**).

92 În ceea ce privește evaluarea performanței, Curtea a constatat că noul cadru de monitorizare a țărilor climatice și de mediu reprezintă o îmbunătățire sub aspectul coerenței, dar nu dispune de elementele necesare pentru a urmări în mod eficace performanța. Obiectivele specifice sunt lipsite de claritate, iar cei mai comuni indicatori de rezultat reflectă de fapt realizările. Indicatori de rezultat importanți – care fie reflectă prioritățile majore ale statelor membre, fie sunt necesari pentru analiza performanței – lipsesc din anumite planuri, iar asocierile cu obiectivele specifice variază foarte mult. Din cauza acestor probleme în urmărirea performanței, este dificil să se demonstreze care sunt realizările PAC din perioada 2023-2027 (punctele **73-82**).

Recomandarea 3 – Să se consolideze viitorul cadru de monitorizare a PAC pentru climă și mediu

---

Atunci când va elabora propunerea privind PAC post-2027, Comisia ar trebui să țină seama de necesitatea, identificată în raport, de:

- a evalua care dintre obiectivele climatice și de mediu ale UE ar putea fi încorporate în ținte cuantificate pentru PAC și cum;
- a clarifica modul în care aceste ținte vor fi utilizate drept criterii de evaluare a documentelor de programare ale statelor membre pentru PAC;
- a defini indicatori de rezultat pentru a monitoriza progresele înregistrate în direcția atingerii acestor ținte.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2027.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera I, condusă de doamna Joëlle Elvinger, membră a Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 10 iulie 2024.

Pentru Curtea de Conturi

Tony Murphy
Președinte

Anexe

Anexa I – GAEC și SMR: corespondența între perioade

	2014-2020	2023-2027
Cerințele legale în materie de gestionare (SMR)		
	SMR-uri	Aceleași SMR-uri + SMR 1 nou legat de Directiva privind apa și SMR 8 nou privind utilizarea pesticidelor – SMR-uri privind identificarea animalelor și bunăstarea animalelor
Bunele condiții agricole și de mediu (GAEC)		
Schimbările climatice	Înverzirea. Ponderea pajiștilor permanente în raport cu suprafața agricolă totală declarată de fermieri nu trebuie să scadă cu mai mult de 5 % comparativ cu o proporție de referință din 2015.	GAEC 1. Ponderea pajiștilor permanente în raport cu suprafața agricolă totală de la nivel național, regional, subregional, de grup de exploatații sau la nivel de exploatație nu trebuie să scadă cu mai mult de 5 % comparativ cu ponderea din 2018.
		GAEC 2. Protejarea zonelor umede și a turbăriilor
	GAEC 6. Menținerea nivelului de materie organică din sol, inclusiv interdicția de a incendia miriștile arabile	GAEC 3. Interdicția de a arde miriștile arabile
Apa și solul	GAEC 1. Crearea de zone tampon de-a lungul cursurilor de apă	GAEC 4. Crearea de zone tampon de-a lungul cursurilor de apă
	GAEC 2. Procese de autorizare pentru utilizarea apei pentru irigații	GAEC integrat în noul SMR 1.
	GAEC 3. Protecția apelor subterane împotriva poluării	GAEC integrat în noul SMR 1.
	GAEC 4. Acoperirea solului	GAEC 6. Acoperirea minimă a solului pentru a evita solul descoperit în perioadele cele mai sensibile
	GAEC 5. Gestionarea terenurilor pentru a limita eroziunea	GAEC 5. Gestionarea lucrărilor solului, reducerea riscului de degradare a solului și de eroziune, inclusiv luarea în considerare a unghiului pantei
	Înverzirea. Diversificarea culturilor (peste 10 ha și în cazul în care mai puțin de 75 % din suprafață este acoperită de iarbă)	GAEC 7. Rotația culturilor pe terenuri arabile
Biodiversitate	Înverzirea. 5 % din zonele de interes ecologic (ZIE) situate pe terenuri arabile (peste 15 ha și în cazul în care mai puțin de 75 % din suprafață este acoperită cu iarbă)	GAEC 8.1. 4 % din suprafață dedicată elementelor neproductive (peste 10 ha și în cazul în care mai puțin de 75 % din suprafață este acoperită cu iarbă). Opțiuni de a opta pentru 3 % cu includerea zonelor productive până la un total de 7 %.
	GAEC 7. Păstrarea elementelor de peisaj; interzicerea tăierii gardurilor vii și a arborilor în timpul sezonului de reproducere și creștere a păsărilor; opțional, măsuri de evitare a speciilor invazive de plante	GAEC 8.2. Păstrarea elementelor de peisaj; interzicerea tăierii gardurilor vii și a arborilor în timpul sezonului de reproducere și creștere a păsărilor; opțional, măsuri de evitare a speciilor invazive de plante
	Înverzirea. Interzicerea conversiei sau arării pajiștilor permanente situate în zone desemnate de statele membre ca fiind sensibile din punct de vedere ecologic în cadrul siturilor Natura 2000 și, după caz, în zone situate în afara siturilor Natura 2000	GAEC 9. Interzicerea conversiei sau arării pajiștilor permanente desemnate drept pajiști permanente sensibile din punct de vedere ecologic din cadrul siturilor Natura 2000

Sursa: Curtea de Conturi Europeană. Prezentare bazată pe Guyomard H. et al., *How the Green Architecture of the 2023-2027 Common Agricultural Policy could have been greener* (2023).

Anexa II – Principalele modificări ale cerințelor GAEC în cele patru planuri din eșantionul Curții

GAEC	Irlanda	Spania	Franța	Polonia
GAEC 1. Proportia pajiștilor permanente	Se aplică și fermierilor din agricultura ecologică și micilor fermieri. Reguli întărite privind autorizarea prealabilă și sancțiunile.	Proportie stabilită la nivel regional (anterior, la nivel național). Autorizare atunci când reducerea este cuprinsă între 4 % și 5 % (anterior, între 4,5 % și 5 %). Se aplică și fermierilor din agricultura ecologică și micilor fermieri.	Trebuie autorizare atunci când reducerea este cuprinsă între 2 % și 5 % (anterior, între 2,5 % și 5 %). Se aplică și fermierilor din agricultura ecologică și micilor fermieri.	Se aplică și fermierilor din agricultura ecologică și micilor fermieri.
GAEC 2. Protecția turbăriilor și a zonelor umede	Începe în 2025. Condițiile urmează să fie stabilite.	Începe în 2024. Interzicerea drenării, a conversiei în terenuri arabile și a aratului pășunilor permanente. Pe terenurile arabile, este permis numai aratul superficial.	Începe în 2025. Condițiile urmează să fie stabilite.	Începe în 2025. Condițiile urmează să fie stabilite.
GAEC 3. Interdicția de a arde miriștile arabile	Nicio modificare majoră.	Nicio modificare majoră.	Nicio modificare majoră.	Nicio modificare majoră.
GAEC 4. Zone-tampon de-a lungul cursurilor de apă	Lățime mărită de la 2 m la 3 m, 4 m sau 6 m.	Lățimea a fost mărită în unele regiuni (minimum 5 metri) și fâșia trebuie să fie acoperită cu iarbă. Au fost incluse unele canale de irigare neacoperite.	Lățimea a fost menținută (minimum 5 m), dar fâșia trebuie să fie acoperită cu iarbă. Au fost incluse unele canale de irigare.	Zona de protecție este de 3 m și se aplică în prezent pentru toate îngrășămintele și produsele de protecție a plantelor.
GAEC 5. Gestionarea aratului	Au fost adăugate parcelele cu pajiști cu o pantă mai mare de 20 %. GAEC este mai delimitată în timp.	A crescut suprafața vizată (panta aplicabilă variază de la 15 % la 10 %).	Nicio schimbare.	A crescut suprafața vizată (panta aplicabilă variază de la 36 % la 14 %).
GAEC 6. Acoperirea solului	Această GAEC este mai bine delimitată în timp și include dispoziții care au făcut obiectul altui GAEC în perioada 2014-2020 (gestionarea minimă a terenurilor).	Aratul vertical nu este permis, iar perioada în care solul poate fi lăsat necultivat este limitată.	Obligația se aplică acum și zonelor din afara zonelor vulnerabile la nitrați.	Suprafața minimă de sol care trebuie acoperită este de 80 % (față de 30 % anterior). Acoperă în prezent întreaga țară.

GAEC	Irlanda	Spania	Franța	Polonia
GAEC 7. Rotația culturilor	Rotația culturii principale la nivel de parcelă o dată la 4 ani, combinată cu diversificarea culturilor.	Rotația la nivel de parcelă cel puțin o dată la 4 ani sau rotația culturilor secundare în fiecare an. Completată cu o diversificare mai strictă.	La nivel de exploatare, 35 % din suprafață este acoperită de o cultură diferită de la un an la altul sau de culturi secundare în fiecare an; la nivel de parcelă, rotația culturii principale o dată la 4 ani sau culturi secundare în fiecare an.	Trebuie să aibă loc o rotație anuală pe cel puțin 40 % din terenul arabil al exploatareii. O parcelă nu trebuie cultivată cu aceeași cultură principală mai mult de 3 ani. Diversificarea vine în completarea rotației și este mai strictă.
GAEC 8. Zonele de biodiversitate	Condiție extinsă la fermierii din agricultura ecologică. Este prevăzută doar opțiunea elementelor neproductive. Se aplică și pajiștilor permanente.	Condiție extinsă la fermierii din agricultura ecologică. Este prevăzută opțiunea elementelor neproductive sau o combinație de elemente productive și neproductive.	Condiție extinsă la fermierii din agricultura ecologică. Este prevăzută opțiunea elementelor neproductive sau o combinație de elemente productive și neproductive.	Condiție extinsă la fermierii din agricultura ecologică. Este prevăzută opțiunea elementelor neproductive sau o combinație de elemente productive și neproductive.
GAEC 9. Pajiști permanente sensibile	Nicio modificare majoră.	Nicio modificare majoră.	Este mărită zona protejată.	Este mărită zona protejată.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Anexa III – Trecere în revistă a activității de audit anterioare a Curții

Capitolul 3 din Raportul anual pe 2014 – „Obținerea de rezultate pornind de la bugetul UE”

Raportul special nr. 21/2017 – Înverzirea

Raportul special nr. 33/2018 – Combaterea deșertificării în UE

Avizul nr. 07/2018 – referitor la propunerile Comisiei de regulamente privind politica agricolă comună pentru perioada de după 2020

Raportul privind performanța bugetului UE – situația la sfârșitul anului 2019, capitolul 4

Raportul special nr. 18/2019 – Emisiile de gaze cu efect de seră

Documentul de analiză nr. 01/2020 – Cheltuielile aferente acțiunilor climatice

Raportul special nr. 05/2020 – Utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor

Raportul special nr. 13/2020: Biodiversitatea pe terenurile agricole

Raportul special nr. 16/2021 – Schimbările climatice și agricultura

Raportul special nr. 20/2021 – Utilizarea sustenabilă a apei în agricultură

Raportul special nr. 09/2022 – Integrarea aspectelor legate de climă

Raportul special nr. 18/2023 – Obiectivele UE în materie de energie și de climă

Raportul special nr. 19/2023 – Eforturile UE pentru o gestionare durabilă a solului

Raportul special nr. 19/2024 – Agricultura ecologică în UE

Anexa IV – Includerea în planuri a unor valori naționale pentru țintele Pactului verde și a contribuției estimate a planurilor la aceste ținte

	Agricultura ecologică	Pierderile de nutrienți	Pesticide	Elemente de peisaj de mare diversitate	GES (agricultură)
Belgia (FL)	P	–	–	–	–
Belgia (WA)	VN & P	–	–	–	VN
Bulgaria	VN & P	–	–	–	–
Cehia	P	–	–	–	–
Danemarca	VN & P	–	–	–	VN
Germania	VN & P	–	–	–	VN
Estonia	P	–	–	–	–
Irlanda	VN & P	VN	–	VN	VN & P
Grecia	P	–	–	–	–
Spania	VN & P	–	–	–	VN
Franța	VN & P	P	VN	–	P
Croația	VN & P	–	–	–	–
Italia	VN & P	–	–	–	–
Cipru	VN & P	–	–	–	–
Letonia	VN & P	–	P	–	–
Lituania	VN & P	–	–	VN	–
Luxemburg	VN & P	–	VN	–	VN
Ungaria	VN & P	–	–	–	–
Malta	VN & P	VN	VN	VN	–
Țările de Jos	P	–	–	–	–
Austria	VN & P	–	–	VN	–
Polonia	VN & P	–	VN	VN	–
Portugalia	P	–	–	–	–
România	P	–	–	–	–
Slovenia	VN & P	–	–	–	VN
Slovacia	VN & P	–	VN	VN	–
Finlanda	VN & P	–	–	–	–
Suedia	VN & P	–	–	–	–

Notă: „VN” înseamnă că planul PAC include o valoare națională pentru o țintă a Pactului verde. „P” înseamnă că planul PAC include o contribuție estimată la o țintă a Pactului verde. „–” înseamnă că planul PAC nu include nici o valoare națională, nici o contribuție estimată a acestuia la o țintă a Pactului verde.

Sursa: planurile strategice naționale PAC.

Anexa V – Țintele Pactului verde și indicatorii de rezultat aferenți

Țintele din Pactul verde legate de sectorul agricol	Indicatorii de rezultat	Asocierea cu ținta din Pactul verde
Până în 2030, 25 % din terenurile agricole trebuie să fie consacrate agriculturii ecologice	R.29 – Dezvoltarea agriculturii ecologice: ponderea suprafeței care beneficiază de sprijin din PAC pentru agricultura ecologică	Legătură directă, potrivit Comisiei
Până în 2030, reducerea pierderilor de nutrienți cu cel puțin 50 %	R.22 – Gestionarea durabilă a nutrienților: ponderea suprafeței sub angajamente	Indicator asociat, potrivit Comisiei
Până în 2030, reducerea nivelului de utilizare și de risc al pesticidelor chimice Reducerea cu 50 % a nivelului de utilizare a pesticidelor cu risc ridicat	R.24 – Utilizarea durabilă și redusă a pesticidelor: ponderea suprafeței sub angajamente	Indicator asociat, potrivit Comisiei
Creșterea suprafeței terenurilor pentru biodiversitate, inclusiv a suprafeței agricole cu elemente de peisaj de mare diversitate	R.34 – Conservarea elementelor de peisaj: ponderea suprafeței sub angajamente	Indicator asociat, potrivit Comisiei
Contribuția la reducerea cu 55 % a emisiilor de GES	R.13 – Reducerea emisiilor de GES din sectorul creșterii animalelor: ponderea unităților vită mare vizate de angajamente R.14 – Stocarea carbonului în sol și în biomasă: ponderea suprafeței sub angajamente	Poate fi asociat, potrivit Curții

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentului de lucru al serviciilor Comisiei intitulat *Analysis of links between CAP Reform and Green Deal* și a unor analize suplimentare.

Anexa VI – Raportarea indicatorilor de rezultat

Ref.	Descrierea indicatorului de rezultat	Relevant pentru analiza performanței	Indicator de performanță de bază al UE
R.12	Adaptarea la schimbările climatice: ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizate de angajamente care beneficiază de sprijin referitoare la îmbunătățirea adaptării la schimbările climatice	Nu	Nu
R.13	Reducerea emisiilor din sectorul creșterii animalelor: ponderea unităților vită mare (UVM) vizate de angajamente care beneficiază de sprijin pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și/sau de amoniac, inclusiv gestionarea gunoiului de grajd	Da	Nu
R.14	Stocarea carbonului în sol și în biomasă: ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizate de angajamente care beneficiază de sprijin referitoare la reducerea emisiilor sau la menținerea sau îmbunătățirea stocării carbonului (inclusiv pajiști permanente, culturi permanente cu înveliș vegetal permanent, terenuri agricole în zone umede și turbării)	Da	Da
R.15	Energie din surse regenerabile care provine din agricultură, silvicultură și din alte surse regenerabile: investiții care beneficiază de sprijin în capacitatea de producție de energie din surse regenerabile, inclusiv bioenergie (în MW)	Nu	Nu
R.16	Investiții legate de climă: ponderea fermelor care beneficiază de sprijin pentru investiții în cadrul PAC care contribuie la atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, precum și la producția de energie din surse regenerabile sau de biomateriale	Nu	Nu
R.17	Terenuri împădurite: suprafața care beneficiază de sprijin pentru împădurire, agrosilvicultură și refacere, inclusiv defalcări	Da	Da
R.18	Sprijin pentru investiții în sectorul forestier: totalul investițiilor pentru îmbunătățirea performanței sectorului forestier	Nu	Nu
R.19	Îmbunătățirea și protejarea solurilor: ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizate de angajamente care beneficiază de sprijin care sunt benefice pentru gestionarea solului, în vederea îmbunătățirii calității și a biocenozei solului (cum ar fi reducerea lucrărilor solului, acoperirea solului cu culturi, rotația culturilor inclusiv cu culturi de leguminoase)	Da	Da
R.20	Îmbunătățirea calității aerului: ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizate de angajamente care beneficiază de sprijin referitoare la reducerea emisiilor de amoniac	Da	Da
R.21	Protejarea calității apei: ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizate de angajamente care beneficiază de sprijin referitoare la calitatea cursurilor de apă	Da	Da
R.22	Gestionarea durabilă a nutrienților: ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizate de angajamente care beneficiază de sprijin referitoare la îmbunătățirea gestionării nutrienților	Da	Da
R.23	Utilizarea durabilă a apei: ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizate de angajamente care beneficiază de sprijin referitoare la îmbunătățirea echilibrului hidric	Da	Nu

Ref.	Descrierea indicatorului de rezultat	Relevant pentru analiza performanței	Indicator de performanță de bază al UE
R.24	Utilizarea durabilă și redusă a pesticidelor: ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) conform unor angajamente specifice care beneficiază de sprijin și care duc la o utilizare durabilă a pesticidelor, în vederea reducerii riscurilor și a efectelor pesticidelor, precum scurgerea pesticidelor	Da	Da
R.25	Performanța de mediu în sectorul creșterii animalelor: ponderea unităților vită mare (UVM) vizate de angajamente care beneficiază de sprijin referitoare la îmbunătățirea durabilității mediului	Nu	Nu
R.26	Investiții legate de resursele naturale: ponderea fermelor care beneficiază de sprijin din PAC pentru investiții productive și neproductive legate de grija pentru resursele naturale	Nu	Nu
R.27	Performanță în materie de mediu sau de climă prin investiții în zonele rurale: numărul de operațiuni care contribuie la durabilitatea mediului și la obținerea unei atenuări a schimbărilor climatice și la îndeplinirea obiectivelor de adaptare în zonele rurale	Nu	Nu
R.28	Performanță în materie de mediu sau de climă prin cunoaștere și inovare: numărul persoanelor care beneficiază de consiliere, formare, schimb de cunoștințe sau care participă la grupurile operaționale din cadrul Parteneriatului european pentru inovare (PEI) care beneficiază de sprijin din PAC privind performanța în materie de mediu sau de climă	Nu	Nu
R.29	Dezvoltarea agriculturii ecologice: ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) care beneficiază de sprijin din PAC pentru agricultura ecologică, cu repartizare între menținerea și conversia la aceasta	Da	Da
R.30	Sprijinirea gestionării durabile a pădurilor: ponderea terenurilor forestiere vizate de angajamentele de a sprijini protejarea pădurilor și gestionarea serviciilor ecosistemice	Da	Nu
R.31	Conservarea habitatelor și a speciilor: ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizate de angajamente care beneficiază de sprijin referitoare la sprijinirea conservării sau a refacerii biodiversității, inclusiv a practicilor agricole de mare valoare naturală	Da	Nu
R.32	Investiții legate de biodiversitate: ponderea fermelor care beneficiază de sprijin din PAC pentru investiții care contribuie la biodiversitate	Nu	Nu
R.33	Îmbunătățirea gestionării Natura 2000: ponderea suprafeței totale din Natura 2000 vizate de angajamente care beneficiază de sprijin	Nu	Nu
R.34	Conservarea elementelor de peisaj: ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizate de angajamente care beneficiază de sprijin pentru gestionarea elementelor de peisaj, inclusiv a gardurilor vii și a arborilor	Da	Da
R.35	Conservarea stupilor: ponderea stupilor care beneficiază de sprijin din PAC	Nu	Nu

Sursa: anexele I și XIV la [Regulamentul \(UE\) 2021/2115](#).

Acronime

AEM: Agenția Europeană de Mediu

DG AGRI: Direcția Generală Agricultură și Dezvoltare Rurală

DG CLIMA: Direcția Generală Politici Climatice

DG ENV: Direcția Generală Mediu

FEADR: Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală

FEGA: Fondul european de garantare agricolă

GAEC: bune condiții agricole și de mediu (*good agricultural and environmental condition*)

GES: gaz cu efect de seră

PAC: politica agricolă comună

SMR: cerință legală în materie de gestionare (*statutory management requirement*)

Glosar

Absorbant de carbon: o pădure, un ocean sau alt mediu natural care absoarbe și reține dioxid de carbon din atmosferă.

Adaptarea la schimbările climatice: reducerea vulnerabilității țărilor și a comunităților în fața schimbărilor climatice prin creșterea capacității acestora de a le absorbi efectele.

Agricultură ecologică: abordare agricolă bazată pe utilizarea substanțelor și a proceselor naturale pentru a produce alimente și furaje.

Agrosilvicultură: practica combinării culturilor, a arborilor și/sau a șeptelului pe aceeași suprafață de teren.

Atenuarea schimbărilor climatice: reducerea sau limitarea emisiilor de gaze cu efect de seră din cauza efectelor acestora asupra climei.

Biodiversitate: varietatea organismelor vii – în cadrul speciilor, între specii și între ecosisteme – dintr-un anumit mediu.

Bune condiții agricole și de mediu: starea în care fermierii trebuie să păstreze toate terenurile agricole, în special terenurile care nu sunt utilizate pentru producție la momentul cererii, pentru a primi anumite plăți în cadrul PAC. Includ aspecte precum gestionarea apei și a solului.

Cadru de performanță: obiectivele de etapă și țintele definite pentru un set de indicatori pentru fiecare axă prioritară din cadrul unui program operațional (cu excepția asistenței tehnice).

Cerință legală în materie de gestionare: normă a UE sau națională privind gestionarea terenurilor agricole, care urmărește să protejeze sănătatea publică, sănătatea animalelor și a plantelor, bunăstarea animalelor și mediul.

Cheltuieli alocate: cheltuieli ale UE alocate diferitelor state membre în cadrul procesului bugetar.

Condiționalitate consolidată: sistem în cadrul căruia plățile pentru fermieri depind de utilizarea unor practici care sunt benefice pentru climă și mediu și care promovează bunăstarea animalelor și siguranța alimentară. Înlocuiește înverzirea și ecocondiționalitatea în cadrul politicii agricole comune începând cu 2023.

Condiționalitate: sistem care înlocuiește ecocondiționalitatea și înverzirea în cadrul PAC post-2020 pentru a încuraja practicile agricole benefice pentru climă și mediu și pentru a promova bunăstarea animalelor și siguranța alimentară.

Cultură secundară: cultură secundară cu creștere rapidă, cultivată între momente succesive de plantare a culturilor principale.

Digestie anaerobă: proces prin care microorganismele descompun deșeuri animale sau alimentare în absența oxigenului. Acest proces este utilizat pentru a se produce gaz și îngrășăminte.

Echivalent CO₂: parametru comparabil prin care se măsoară impactul emisiilor de gaze cu efect de seră asupra climei, exprimat sub forma exclusiv a volumului de dioxid de carbon care ar produce același impact.

Ecocondiționalitate: mecanism în cadrul căruia efectuarea plăților către fermieri este condiționată de îndeplinirea de către aceștia a anumitor cerințe legate de mediu, de siguranța alimentară, de sănătatea și bunăstarea animalelor și de gestionarea terenurilor.

Eco-schemă: schemă de plăți directe, introdusă în propunerile pentru politica agricolă comună post-2020, pentru a finanța fermierii care se angajează să aplice practici agricole benefice din perspectiva climei și a mediului.

Element de peisaj: vegetație naturală sau seminaturală pe terenuri agricole care furnizează servicii ecosistemice și contribuie la biodiversitate.

Fixarea azotului: proces prin care culturile vegetale transformă azotul din aer în amoniac sau în compuși azotați conecși în sol.

Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală: fondul UE prin care este finanțată contribuția UE la programele de dezvoltare rurală.

Fondul european de garantare agricolă: fondul UE prin care sunt finanțate atât plăți directe către fermieri, cât și măsuri care reglementează sau susțin piețele agricole.

Indicator de rezultat: variabilă măsurabilă care furnizează informații pentru evaluarea efectelor imediate ale proiectelor sprijinite asupra populației-țintă.

Indicele păsărilor de câmp: indicator al schimbărilor survenite în timp în ceea ce privește numărul și speciile de păsări de pe terenurile agricole.

Inhibitor de nitrificare: substanță chimică ce reduce emisiile de protoxid de azot.

Înverzire: adoptarea unor practici agricole care sunt benefice pentru climă și mediu. Acest termen este frecvent folosit pentru a desemna și schema de sprijin a UE aferentă.

Măsură de agromediu și climă: oricare dintr-un ansamblu de practici opționale care depășesc cerințele obișnuite în materie de mediu și care acordă fermierilor dreptul la plăți de la bugetul UE.

Natura 2000: rețea care cuprinde arii de conservare pentru specii rare și periclitare, precum și unele tipuri de habitate naturale rare, protejate în temeiul legislației UE.

Pactul verde european: strategie de creștere a UE, adoptată în 2019, care urmărește să ajute UE să atingă neutralitatea climatică până în 2050.

Pajiște permanentă: teren agricol consacrat producției de iarbă și de alte plante furajere erbacee timp de cel puțin cinci ani consecutivi.

Plan strategic PAC: document întocmit de un stat membru al UE în temeiul politicii agricole comune post-2020, în care se descrie modul în care acesta intenționează să își atingă țintele în cadrul obiectivelor generale ale politicii.

Politica agricolă comună: politica unică și armonizată a UE în domeniul agricol, care include subvenții și o serie de alte măsuri menite să garanteze securitatea alimentară, să asigure un nivel de trai echitabil pentru fermierii din UE, să promoveze dezvoltarea rurală și să protejeze mediul.

Suprafața agricolă utilizată: suprafața totală a terenurilor agricole, cuprinzând terenuri arabile, pajiști permanente, culturi permanente și grădini familiale.

Turbărie: tip de zonă umedă cu un strat gros de sol organic, deosebit de bogat în materie organică.

Zonă de interes ecologic: terenuri arabile rezervate practicilor și caracteristicilor agricole care îmbunătățesc biodiversitatea în cadrul fermelor, ca parte a eligibilității în raport cu plățile pentru înverzire.

Zonă umedă: teren acoperit cu apă tot anul sau o parte a anului.

Zonă-tampon: fâșie de teren agricol pe care este menținută vegetație permanentă și care ajută la combaterea anumitor probleme de mediu precum cele legate de calitatea solului sau a apei.

Răspunsurile Comisiei

<https://www.eca.europa.eu/ro/publications/SR-2024-20>

Calendar

<https://www.eca.europa.eu/ro/publications/SR-2024-20>

Echipa de audit

Rapoartele speciale ale Curții de Conturi Europene prezintă rezultatele auditurilor sale cu privire la politicile și programele UE sau la diverse aspecte legate de gestiune aferente unor domenii bugetare specifice. Curtea de Conturi Europeană selectează și concepe aceste sarcini de audit astfel încât impactul lor să fie maxim, luând în considerare riscurile la adresa performanței sau a conformității, nivelul de venituri sau de cheltuieli implicat, evoluțiile viitoare și interesul politic și public.

Acest audit al performanței a fost efectuat de Camera de audit I – Utilizarea durabilă a resurselor naturale, condusă de doamna Joëlle Elvinger, membră a Curții de Conturi Europene. Auditul a fost condus de domnul Nikolaos Milionis, beneficiind de sprijinul următorilor: Kristian Sniter, șef de cabinet, și Matteo Tartaglia, atașat în cadrul cabinetului; Florence Fornaroli, manager principal; Xavier Ignasi Farrero, coordonator; Rogelio Abarquero Grossi, Zuzana Gullová, Lenka Hill, Anna Zalega și Daniela Jinaru, auditori; Austin Maloney, stagiar. Laura McMillan, Jennifer Schofield, Barbara Knapiak și Tomasz Surdykowski au asigurat sprijin lingvistic. Alexandra-Elena Mazilu a asigurat sprijin pentru concepția grafică.

De la stânga la dreapta: Matteo Tartaglia, Nikolaos Milionis, Kristian Sniter, Florence Fornaroli, Laura McMillan, Xavier Ignasi Farrero, Anna Zalega, Zuzana Gullová, Tomasz Surdykowski, Barbara Knapiak.

DREPTURI DE AUTOR

© Uniunea Europeană, 2024

Politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare este definită în [Decizia nr. 6-2019 a Curții de Conturi Europene](#) privind politica în materie de date deschise și reutilizarea documentelor.

Cu excepția cazului în care se precizează altceva (de exemplu, într-o mențiune separată indicând drepturile de autor), conținutul elaborat de Curtea de Conturi Europeană pentru care UE deține drepturile de autor face obiectul licenței [Creative Commons Atribuire 4.0 Internațional \(CC BY 4.0\)](#). Prin urmare, ca regulă generală, reutilizarea este autorizată cu condiția menționării adecvate a autorilor și a indicării eventualelor modificări. Reutilizatorul conținutului elaborat de Curtea de Conturi Europeană nu poate altera sensul sau mesajul inițial. Curtea de Conturi Europeană nu răspunde pentru eventualele consecințe ale reutilizării.

Este necesar să obțineți o permisiune suplimentară în cazul în care un anumit conținut prezintă persoane fizice ce pot fi identificate, de exemplu, în cazul fotografiilor în care apar membri ai personalului Curții de Conturi Europene sau în cazul în care conținutul include lucrări ale unor terți.

Dacă se obține o astfel de permisiune, ea anulează și înlocuiește permisiunea de natură generală menționată mai sus și va indica în mod clar eventualele restricții de utilizare.

Pentru a utiliza sau a reproduce un conținut pentru care UE nu deține drepturile de autor, poate fi necesar să obțineți o permisiune în acest sens direct de la titularii drepturilor de autor.

Figura 8 – pictograme: această figură a fost realizată folosind resurse de pe site-ul [FlatIcon.com](#). © Freepik Company S.L. Toate drepturile rezervate.

Programele informatice sau documentele care fac obiectul unor drepturi de proprietate industrială, cum ar fi brevetele, mărcile, desenele și modelele înregistrate, logourile și denumirile, sunt excluse din politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare.

Familia site-urilor instituționale ale Uniunii Europene care sunt incluse în domeniul europa.eu oferă linkuri către site-uri terțe. Deoarece Curtea de Conturi Europeană nu are control asupra acestor site-uri, sunteți încurajați să verificați politica aplicată de ele în ceea ce privește respectarea vieții private și drepturile de autor.

Utilizarea logoului Curții de Conturi Europene

Logoul Curții de Conturi Europene nu poate fi utilizat fără acordul prealabil al Curții de Conturi Europene.

HTML	ISBN 978-92-849-2943-6	ISSN 1977-5806	doi:10.2865/404556	QJ-AB-24-020-RO-Q
PDF	ISBN 978-92-849-2960-3	ISSN 1977-5806	doi:10.2865/574256	QJ-AB-24-020-RO-N

Politica agricolă comună (PAC) este un domeniu de politică esențial al Uniunii Europene, reprezentând 31 % din bugetul UE. Noua PAC din perioada 2023-2027 urmărește un nivel sporit de ambiție în materie de mediu și climă. Ea se sprijină pe planurile definite de fiecare stat membru.

Curtea concluzionează că aceste planuri sunt mai „verzi” decât în perioada anterioară acoperită de PAC, dar nu se ridică la înălțimea ambițiilor UE în materie de climă și mediu. Lipsesc de asemenea elemente-cheie pentru evaluarea performanței ecologice.

Pe baza constatărilor sale, Curtea recomandă Comisiei să promoveze schimburile de bune practici „verzi” în cadrul planurilor, să estimeze contribuția PAC la țintele fixate de Pactul verde și să consolideze viitorul cadru de monitorizare a PAC pentru climă și mediu.

Raport special al Curții de Conturi Europene prezentat în temeiul articolului 287 alineatul (4) al doilea paragraf TFUE.

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Întrebări: eca.europa.eu/ro/contact

Website: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors